

Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Weert 2024

De raad van de gemeente Weert;
Gezien het voorstel van het presidium d.d. 23 januari 2024;
gelet op artikel 16 van de Gemeentewet;
gezien het advies van de raadscommissie Samenleving en Inwoners- Middelen en Bestuur d.d. 7 februari 2024;
besluit de volgende verordening vast te stellen:

“Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Weert 2024”:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- amendement: voorstel van een of meerdere raadsleden tot wijziging van een ontwerpverordening of ontwerpbeslissing;
- griffier: griffier van de raad of diens plaatsvervanger;
- initiatiefvoorstel: voorstel van een raadslid voor een verordening of ander voorstel;
- motie: verklaring waarmee een oordeel, wens of verzoek wordt uitgesproken;
- subamendement: voorstel van een raadslid tot wijziging van een aanhangig amendement;
- voorzitter: voorzitter van de raad of diens plaatsvervanger;
- burgerinitiatief: de mogelijkheid voor een initiatiefgerechtigde om een onderwerp of uitgewerkt voorstel op de agenda van de vergadering van de raad te plaatsen;
- BIS: Bestuurlijk Informatie Systeem: systeem op de gemeentelijke website waar de raadsinformatie, waaronder de vergaderstukken, te raadplegen is.

Artikel 2. Het presidium

1. Er is een presidium (een commissie ingevolge artikel 84 van de Gemeentewet) dat bestaat uit de fractievoorzitters. De raadsvoorzitter is voorzitter van het presidium. De vergaderingen van het presidium vinden plaats in openbaarheid, tenzij het noodzakelijk wordt geacht in beslotenheid te vergaderen, op voorstel van de voorzitter bij het opstellen van de agenda. Het presidium beslist vervolgens of met gesloten deuren zal worden vergaderd. Van de raadsleden mogen alleen de (plv.) fractievoorzitters aanwezig zijn bij een besloten gedeelte.
2. Fractievoorzitters wijzen een vast raadslid als plaatsvervangend fractievoorzitter aan dat hen bij afwezigheid in het presidium vervangt.
3. Het presidium kan anderen uitnodigen deel te nemen aan zijn vergaderingen.
4. Het presidium doet aanbevelingen aan de raad inzake de organisatie en het functioneren van de raadsgremia, alsmede de rekenkamer (aanbevelen kandidaten voor rekenkamer aan raad, onderhouden van contacten met rekenkamer, voeren jaarlijks evaluatiegesprek met voorzitter rekenkamer) en kan vertrouwelijke mededelingen of politiek gevoelige zaken bespreken. Voorts is het presidium belast met het vaststellen van de vergadercyclus en het vergaderschema van de raadsgremia.
5. Van de vergaderingen wordt een verslag gemaakt.

Artikel 3. De agendacommissie

1. Er is een agendacommissie die bestaat uit de voorzitters van de raadscommissies, de voorzitters van de informatiebijeenkomst en het sprekersplein, de raadsvoorzitter (tevens voorzitter agendacommissie) en diens plaatsvervanger en de fractievoorzitters. De vergaderingen van de agendacommissie zijn openbaar.
2. De agendacommissie heeft de volgende taken:
 - a. het voorbereiden en vaststellen van voorlopige agenda's voor de raadscommissievergaderingen, de informatiebijeenkomsten, thema-avonden, het sprekersplein en de raadsvergadering;
 - b. het vaststellen van vergaderingen als bedoeld in artikel 17, tweede lid van de Gemeentewet en het volgende lid.

3. In aanvulling op de vastgestelde vergadercyclus van de raadscommissievergaderingen als bedoeld in artikel 2, lid 4, vergadert een raadscommissie voorts als haar voorzitter het nodig acht of als ten minste twee fracties schriftelijk, met opgaaf van redenen, daarom verzoeken.

Artikel 4. Beschikbaar stellen stukken presidium en agendacommissie

De stukken voor agendacommissie en presidium worden doorgaans uiterlijk de vrijdag in de week voor de bijeenkomst van de agendacommissie en het presidium via het BIS beschikbaar gesteld. Initiatiefvoorstellen van het presidium worden een week eerder aan het presidium beschikbaar gesteld.

Artikel 5.a. De griffier

1. De griffier is aanwezig in raadsvergaderingen, vergaderingen van de agendacommissie en het presidium.
2. Bij verhindering of afwezigheid wordt de griffier vervangen door een door de raad aangewezen plaatsvervanger.
3. De griffier kan op uitnodiging van de voorzitter aan beraadslagingen in raadsvergaderingen deelnemen.

Artikel 5.b. De gemeentesecretaris

1. De gemeentesecretaris is aanwezig in vergaderingen van de agendacommissie en het presidium.
2. Bij verhindering of afwezigheid wordt de gemeentesecretaris vervangen door een plaatsvervanger.

Artikel 6. Onderzoek geloofsbrieven en beëdiging raadsleden

1. Bij de benoeming van nieuwe raadsleden stelt de raad een commissie in bestaande uit drie raadsleden.
2. Deze onderzoekt de geloofsbrieven en de daarop betrekking hebbende stukken van de nieuw benoemde raadsleden en brengt vervolgens advies uit aan de raad over de toelating van de nieuw benoemde raadsleden tot de raad. Indien van toepassing, wordt van een minderheidsstandpunt melding gemaakt in dit advies.
3. Het onderzoek van het proces-verbaal van het centraal stembureau gebeurt in de laatste raadsvergadering in oude samenstelling na de raadsverkiezingen.
4. Na een raadsverkiezing roept de voorzitter de toegelaten raadsleden op om in de eerste raadsvergadering in nieuwe samenstelling, bedoeld in artikel 18 van de Gemeentewet, de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.
5. In geval van een tussentijdse vacaturevervulling roept de voorzitter in afwijking van het voorgaande een nieuw benoemd raadslid op voor de raadsvergadering waarin over diens toelating wordt beslist om de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.

Artikel 7. Benoeming wethouders

1. Bij de benoeming van een wethouder stelt de raad een commissie in bestaande uit drieraadsleden.
2. De commissie toetst de benoembaarheid van een wethouder aan de hand van de volgende zaken:
 - de benoembaarheidsvereisten: artikelen 36a, 10 en 41a Gemeentewet;
 - de onverenigbare functies: artikelen 36a lid 3, 36b en 46 Gemeentewet;
 - de nevenfuncties: artikel 41b Gemeentewet;
 - de verboden handelingen: artikelen 41c en 15 Gemeentewet;
 - de gedragscode bestuurlijke integriteit van de gemeente Weert op grond van artikel 41c Gemeentewet.

De commissie brengt vervolgens advies uit aan de raad over de benoeming tot wethouder.

3. In opdracht van de burgemeester wordt voor de aanvang van iedere ambtstermijn ten behoeve van de wethouder(s) een risicoanalyse integriteit uitgevoerd. De burgemeester brengt over het eindresultaat van deze risicoanalyse bij de geloofsbrieven verslag uit aan de raad. De risicoanalyse en de eindconclusie zijn niet-openbaar.

Artikel 8. Fracties

1. Raadsleden die door het centraal stembureau op dezelfde kandidatenlijst verkozen zijn verklaard, worden bij de aanvang van de zittingsperiode als één fractie beschouwd.
2. Als boven de kandidatenlijst een aanduiding was geplaatst, voert de fractie in de raad deze aanduiding als naam. Als daar geen aanduiding was geplaatst, deelt de fractie in de eerste raadsvergadering aan de voorzitter mee welke naam deze fractie in de raad zal voeren.
3. De namen van de fractievoorzitter en diens plaatsvervanger worden zo spoedig mogelijk doorgegeven aan de voorzitter.
4. Als één of meer raadsleden van één of meer fracties als zelfstandige fractie gaan optreden of als één of meer raadsleden van een fractie zich aansluiten bij een andere fractie, wordt hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling gedaan aan de voorzitter.

5. Een nieuwe naam van een fractie voldoet aan de eisen uit artikel G 3 van de Kieswet en wordt gebruikt met ingang van de eerstvolgende raadsvergadering na naamswijziging.

Hoofdstuk 2. Raadsvergaderingen

Paragraaf 1. Voorbereiding

Artikel 9. Oproep en agenda

1. De voorzitter stelt ten minste zes dagen (in spoedeisende gevallen ten minste 48 uur) voor een raadsvergadering de raadsleden een schriftelijke oproep en de voorlopige agenda met de daarbij behorende stukken beschikbaar in het BIS. De voorzitter stelt de voorlopige agenda op, op basis van de behandeling in de raadscommissies. Per agendapunt worden richttijden gehanteerd.
2. In spoedeisende gevallen kan de voorzitter na het verzenden van een schriftelijke oproep een aanvullende voorlopige agenda opstellen. Zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 48 uur voor aanvang van de raadsvergadering, wordt deze met de daarbij behorende stukken aan de leden beschikbaar gesteld.
3. Op de stukken, bedoeld in het eerste en tweede lid, is artikel 10 derde lid van toepassing.
4. De agenda wordt bij aanvang van een raadsvergadering door de raad vastgesteld.

Artikel 10. Beschikbaar stellen c.q. ter inzage leggen van stukken

1. Stukken die ter toelichting van de onderwerpen of voorstellen op een voorlopige agenda dienen worden gelijktijdig met de schriftelijke oproep beschikbaar gesteld in het BIS of op het gemeentehuis ter inzage gelegd. Als na het beschikbaar stellen in het BIS van de schriftelijke oproep stukken beschikbaar worden gesteld of ter inzage worden gelegd, wordt hiervan mededeling gedaan aan de leden van de raad.
2. Stukken die niet digitaal beschikbaar zijn worden ter inzage gelegd op het gemeentehuis.
3. Informatie van de raad of aan de raad verstrekte informatie waaromtrent op grond van hoofdstuk Va van de wet geheimhouding is opgelegd, blijft in afwijking van het eerste en tweede lid onder berusting van de griffier.

Artikel 11. Openbare kennisgeving

Raadsvergaderingen worden ten openbare kennis gebracht door aankondiging via het BIS op de gemeentelijke website.

Paragraaf 2. Ter vergadering

Artikel 12. Presentielijst

1. De griffier draagt zorg voor het bijhouden van presentielijsten van raadsvergaderingen.
2. Bij binnenkomst in de vergaderzaal tekenen raadsleden de presentielijst. Aan het einde van elke raadsvergadering wordt die lijst door de voorzitter en de griffier door ondertekening vastgesteld.

Artikel 13. Opening en sluiting

1. Aan het begin van de vergadering spreekt de voorzitter de volgende tekst uit: "Aan het begin van deze vergadering, waarin wij samenkomen om de belangen van de gemeente Weert en haar inwoners te dienen, spreken wij de hoop uit, dat onze arbeid vrucht zal dragen. Mogen wij kracht en inspiratie putten uit onze geloofs- en levensovertuiging met juiste waardering voor elkaars mening."
2. Aan het einde van de vergadering spreekt de voorzitter de volgende tekst uit: "Wij spreken de hoop uit, dat onze arbeid de gemeente Weert, waarvan de belangen aan onze zorgen zijn toevertrouwd, heeft gediend."

Artikel 14. Mededelingen

Het agendapunt mededelingen is niet bedoeld voor raadsleden of organisaties die gelieerd zijn aan de politiek, maar uitsluitend voor mededelingen die vanuit de gemeente noodzakelijk zijn, dan wel vanuit de samenleving komen, of mededelingen die de orde van de vergadering betreffen en voor het aanbieden van petitie door inwoners.

Artikel 15. Schorsing en voortzetting vergadering

Indien het ernaar uitziet, dat de vergadering niet om 23.00 uur beëindigd kan zijn, overlegt de voorzitter om omstreeks 22.30 uur met de raad. Indien blijkt dat de meerderheid van de raad de agenda die avond nog wil afronden, dan wordt doorvergaderd. Besluit de raad de agenda niet af te ronden, dan wordt de vergadering geschorst en in de regel de volgende dag om 19.30 uur voortgezet, tenzij de raad anders beslist.

Artikel 16. Spreekrecht

1. Na de opening van de vergadering kunnen aanwezige burgers gezamenlijk gedurende maximaal dertig minuten het woord voeren over geagendeerde onderwerpen.
2. Het woord kan niet worden gevoerd:
 - a. over een door het gemeentebestuur genomen besluit waartegen bezwaar of beroep op de rechter openstaat of heeft opengestaan;
 - b. over benoemingen, keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen;
 - c. indien een klacht ex artikel 9:1 van de Algemene wet bestuursrecht kan of kon worden ingediend;
 - d. over de besluitenlijst;
 - e. over de aan de raad gerichte brieven.
3. Degene, die van het spreekrecht gebruik wil maken, meldt dit tenminste 24 uur voor de aanvang van de vergadering aan de griffier. Hij vermeldt daarbij zijn naam, adres en telefoonnummer/e-mailadres en het onderwerp waarover hij het woord wil voeren.
4. De voorzitter geeft het woord op volgorde van aanmelding. De voorzitter kan van de volgorde afwijken, indien dit in het belang is van de orde van de vergadering.
5. Elke spreker krijgt maximaal vijf minuten het woord. De voorzitter verdeelt de spreektijd evenredig over de sprekers als er meer dan zes sprekers zijn. De voorzitter kan tevens in bijzondere gevallen afwijken van de maximale lengte van de spreektijd.
6. De spreker voert het woord, nadat de voorzitter hem dit heeft verleend. De voorzitter kan de raadsleden toestaan aan sprekers een korte, verhelderende vraag te stellen. Er vindt geen discussie plaats tussen een spreker en raadsleden.
7. De voorzitter of een lid van de raad doet een voorstel voor de behandeling van de inbreng van de burger.

Artikel 17. Aantal spreektermijnen

1. Beraadslaging over onderwerpen of voorstellen geschiedt in twee termijnen, tenzij de raad anders beslist.
2. Spreektermijnen worden door de voorzitter afgesloten. Het presidium of de voorzitter kunnen een voorstel doen over de spreektijden van de leden.
3. Een spreker mag in zijn betoog niet worden gestoord, tenzij:
 - a. de voorzitter het nodig oordeelt hem aan het opvolgen van dit Reglement te herinneren;
 - b. een lid hem interrumpeert (door het opsteken van de hand en de microfoon aan te zetten om een interruptie te vragen). Interrupties zijn niet toegestaan in de eerste spreektermijn. De voorzitter kan het aantal interrupties beperken als hij van oordeel is dat het aantal voor de spreker te omvangrijk of te hinderlijk is en bepalen dat de spreker zonder verdere interrupties zijn betoog zal afronden.

Artikel 18. Deelname aan de beraadslaging door anderen

Onverminderd artikel 21, eerste en tweede lid, van de Gemeentewet kan de raad besluiten dat anderen mogen deelnemen aan de beraadslaging.

Artikel 19. Voorstellen van orde

Voorzitter en raadsleden kunnen tijdens een raadsvergadering mondeling een voorstel van orde betreffende de vergadering doen. De raad beslist hier terstond over.

Paragraaf 3. Stemmingen

Artikel 20. Stemverklaring

Na het sluiten van de beraadslaging en voordat de raad tot stemming overgaat, kunnen raadsleden hun voorgenomen stemgedrag toelichten.

Artikel 21. Beslissing

1. De voorzitter sluit de beraadslaging als hij vaststelt dat een onderwerp of voorstel voldoende is besproken, tenzij de raad anders beslist.
2. Na het sluiten van de beraadslagingen vermeldt de voorzitter welke toezeggingen er door portefeuillehouders zijn gedaan aangaande het voorstel.
3. Voordat de stemming over het voorstel in zijn geheel plaatsvindt, formuleert de voorzitter het voorstel voor de te nemen beslissing.

Artikel 22. Stemming; procedure hoofdelijke stemming

1. De voorzitter vraagt de raadsleden of zij hoofdelijke stemming verlangen. Is dit niet het geval dan stelt de voorzitter vast dat het voorstel zonder hoofdelijke stemming is aangenomen.
2. Als een voorstel zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen kunnen de in de raadsvergadering aanwezige raadsleden aantekening in het verslag vragen, dat zij geacht willen worden te hebben tegengestemd of zich overeenkomstig artikel 28 van de Gemeentewet van deelneming aan de stemming te hebben onthouden.
3. Als een raadslid om hoofdelijke stemming vraagt, doet de voorzitter daarvan mededeling aan de raad.
4. Bij hoofdelijke stemming roept de voorzitter of griffier de raadsleden bij naam op hun stem uit te brengen. De stemming begint bij het daarvoor bij loting aangewezen raadslid. Vervolgens geschiedt de oproeping naar de volgorde van de presentielijst. Op voorstel van de voorzitter kan de raad besluiten de hoofdelijke stemming bij handopsteken te laten plaatsvinden. In dat geval noemt de voorzitter na de stemming de fracties die voor en tegen het voorstel, het amendement of de motie hebben gestemd, zulks met inachtneming van afwezigen en afwijkend stemgedrag binnen fracties.
5. Bij hoofdelijke stemming brengen de ter vergadering aanwezige raadsleden die zich niet ingevolge artikel 28 van de Gemeentewet van deelneming aan de stemming moeten onthouden en tenzij stemming bij handopsteking plaatsvindt, hun stem uit door 'voor' of 'tegen' te verklaren, zonder enige toevoeging.
6. Een raadslid dat zich bij het uitbrengen van zijn stem vergist, kan deze vergissing herstellen totdat het volgende raadslid heeft gestemd. Bemerkt het raadslid zijn vergissing pas later, dan kan deze nadat de voorzitter de uitslag van de stemming bekend heeft gemaakt aantekening vragen van zijn vergissing. Dit brengt geen verandering in de uitslag van de stemming.
7.
 - a. Stemmingen kunnen op elektronische wijze plaatsvinden (bijvoorbeeld via een stemapplicatie in het raadsinformatiesysteem). Mocht een raadslid vanwege technische problemen niet kunnen stemmen dan kan de voorzitter vragen zijn of haar stem mondeling uit te brengen danwel de stemming op elektronische wijze beëindigen waardoor lid 4 weer van toepassing wordt.
 - b. De uitslag van de elektronische stemming wordt vervolgens gepubliceerd zodat deze voor een ieder op persoonsniveau zichtbaar is. Raadsleden kunnen tot het moment waarop de voorzitter de uitslag van de stemming heeft medegedeeld nog aangeven dat hun stemming niet juist is weergegeven of dat zij zich bij het uitbrengen van hun stem hebben vergist. De stemming wordt dan nog handmatig aangepast.
8. De voorzitter deelt de uitslag na afloop van de stemming mee. Deze doet daarbij tevens mededeling van het genomen besluit.

Artikel 23. Volgorde stemming over amendementen en moties

1. Als een amendement op een aanhangig voorstel is ingediend, wordt eerst over dat amendement gestemd en vervolgens over het voorstel zoals het dan luidt in zijn geheel.
2. Als een subamendement is ingediend, wordt eerst over het subamendement gestemd en vervolgens over het amendement waarop dat betrekking heeft.
3. Als meerdere amendementen of subamendementen op eenzelfde gedeelte van een aanhangig voorstel zijn ingediend, wordt, onverminderd het eerste en tweede lid, eerst over het meest verstrekkende amendement of subamendement gestemd.
4. Als aangaande een aanhangig voorstel een motie is ingediend, wordt eerst over de motie gestemd en vervolgens over het voorstel.

Artikel 24. Stemming over personen

1. Wanneer een stemming over personen voor het doen van een benoeming, voordracht of aanbeveling dan wel het opstellen daarvan moet plaatshebben, benoemt de voorzitter twee leden van de raad om met hem het stembureau te vormen.
2. Aanwezige raadsleden zijn verplicht een door het stembureau verstrekt stembriefje in te leveren, tenzij zij zich overeenkomstig artikel 28 van de Gemeentewet van deelneming aan de stemming moeten onthouden.
3. Er hebben zoveel stemmen plaats als er personen zijn te benoemen, voor te dragen of aan te bevelen. De raad kan op voorstel van het stembureau beslissen dat bepaalde stemmen worden samengevat op één briefje.
4. In geval van twijfel over de inhoud van een stembriefje beslist de raad op voorstel van het stembureau.

Artikel 25. Herstemming over personen

1. Wanneer bij de eerste stemming niemand de volstrekte meerderheid heeft verkregen wordt tot een herstemming overgegaan tussen de twee personen die de meeste stemmen op zich hebben verenigd. Zijn bij de eerste stemming de meeste stemmen over meer dan twee personen verdeeld, dan wordt bij een tussenstemming uitgemaakt tussen welke twee personen de herstemming zal plaatshebben.
2. Wanneer ook bij deze herstemming door niemand de volstrekte meerderheid is verkregen heeft een derde stemming plaats.
3. Indien bij tussenstemming of bij de derde stemming de stemmen staken beslist terstond het lot (bij de tussenstemming over tussen welke personen de herstemming zal plaatshebben).

Artikel 26. Beslissing door het lot

1. Wanneer het lot moet beslissen, worden de namen van hen tussen wie de beslissing moet plaatshebben, door de voorzitter op afzonderlijke, geheel gelijke, briefjes geschreven.
2. Deze briefjes worden, nadat zij door het stembureau zijn gecontroleerd, op gelijke wijze gevouwen, in een stembokaal gedeponneerd en omgeschud.
3. Vervolgens neemt de voorzitter een van de briefjes uit de stembokaal. Degene wiens naam op dit briefje voorkomt, is gekozen.

Paragraaf 4. Verslaglegging; ingekomen stukken

Artikel 27. Besluitenlijst

1. De griffier draagt zorg voor de besluitenlijsten van raadsvergaderingen.
2. Een besluitenlijst bevat in ieder geval:
 - a. de namen van de voorzitter, de griffier, de wethouders en de raadsleden, allen voor zover aanwezig, alsmede van de overige personen die het woord gevoerd hebben;
 - b. een aantekening van welke raadsleden afwezig waren;
 - c. een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest;
 - d. de besluitvorming met een overzicht van het verloop van elke stemming, onder aantekening van de namen van de raadsleden die zich overeenkomstig artikel 28 van de Gemeentewet van stemming hebben onthouden of zich bij het uitbrengen van hun stem hebben vergist;
 - e. de tekst van de ter vergadering ingediende voorstellen van orde, moties, amendementen en subamendementen;
 - f. bij het desbetreffende agendapunt, de naam en de hoedanigheid van die personen aan wie het op grond van het bepaalde in artikel 18 door de raad is toegestaan deel te nemen aan de beraadslagingen.
3. De vastgestelde besluitenlijsten worden ondertekend door de voorzitter en griffier.
4. Voor zover de aard en de inhoud van de besluitvorming zich daartegen niet verzet, wordt de besluitenlijst zo spoedig mogelijk na de raadsvergadering openbaar gemaakt op de in de gemeente gebruikelijke wijze.

Artikel 28. Ingekomen stukken

1. De bij de raad ingekomen stukken worden op een lijst geplaatst die aan de raadsleden beschikbaar wordt gesteld.
2. De raad neemt kennis van de wijze van afdoening van de ingekomen stukken, die voortvloeit uit de toepasselijke wet- en regelgeving. Over de hier bedoelde ingekomen stukken vindt geen inhoudelijke discussie plaats.
3. Door (leden van) de raad worden de ingekomen brieven en andere bestanden met persoonsgegevens niet digitaal (verder) verspreid.

Paragraaf 5. Besloten raadsvergaderingen

Artikel 29. Toepassing reglement op besloten vergaderingen

Op besloten raadsvergaderingen is dit reglement van overeenkomstige toepassing voor zover dat niet strijdig is met het besloten karakter van de vergadering.

Artikel 30. Besluitenlijst en beknopt verslag besloten vergadering

1. Besluitenlijsten en beknopte verslagen van besloten raadsvergaderingen worden niet verspreid, maar berusten bij de griffier.
2. Deze besluitenlijsten en beknopte verslagen worden zo spoedig mogelijk in een besloten raadsvergadering ter vaststelling aangeboden. Tijdens deze vergadering neemt de raad een besluit over het al dan niet opheffen van de geheimhouding op de vastgestelde besluitenlijst en beknopt verslag.

3. De vastgestelde besluitenlijsten en beknopte verslagen worden door de voorzitter en de griffier ondertekend.

Artikel 31. Opheffen geheimhouding

Als de raad op grond van artikel 89, vierde lid, van de wet voornemens is de geheimhouding van aan de raad verstrekte informatie op te heffen, wordt, als het orgaan dat geheimhouding heeft opgelegd daarom verzoekt, daarover in een besloten raadsvergadering met het desbetreffende orgaan overleg gevoerd.

Paragraaf 6. Toehoorders en pers

Artikel 32. Toehoorders en pers

1. Toehoorders en vertegenwoordigers van de pers wonen openbare raadsvergaderingen uitsluitend bij op de voor hen bestemde plaatsen.
2. Het blijkgewezen van tekenen van goed- of afkeuring of het op andere wijze verstoren van de orde is hen verboden.

Artikel 33. Geluid- en beeldregistraties

Degenen die van een openbare raadsvergadering geluid- of beeldregistraties willen maken, doen hiervan mededeling aan de voorzitter en gedragen zich naar diens aanwijzingen.

Hoofdstuk 3. Bevoegdheden, instrumenten raadsleden

Artikel 34. Amendementen en subamendementen

1. Raadsleden kunnen bij de voorzitter amendementen en subamendementen indienen vóór het sluiten van de beraadslaging over het voorstel waarop deze betrekking hebben. Dit indienen gebeurt schriftelijk en ondertekend tijdens de raadsvergadering, tenzij de voorzitter oordeelt dat mondelinge indiening volstaat.
2. Een amendement kan het voorstel inhouden om een geagendeerd voorstel in één of meer onderdelen te splitsen waarover afzonderlijke besluitvorming zal plaatsvinden.
3. Er wordt alleen beraadslaagd over amendementen en subamendementen die ingediend zijn door raadsleden die de presentielijst getekend hebben.
4. Intrekking door de indiener van een amendement of subamendement is mogelijk totdat de besluitvorming daarover door de raad is afgerond.

Artikel 35. Moties

1. Raadsleden dienen moties schriftelijk en ondertekend tijdens de raadsvergadering in bij de voorzitter (uiterlijk voordat de beraadslagingen over het betreffende onderwerp zijn afgerond), tenzij de voorzitter oordeelt dat mondelinge indiening volstaat.
2. De behandeling van een motie vindt gelijktijdig plaats met de beraadslaging over het onderwerp of voorstel waarop het betrekking heeft.
3. De behandeling van een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt plaats nadat alle op de agenda opgenomen onderwerpen zijn behandeld. Deze moties dienen uiterlijk bij het vaststellen van de agenda te worden ingediend, tenzij na een daartoe strekkend voorstel van orde de raad anders beslist.
4. Er wordt alleen beraadslaagd over moties die ingediend zijn door raadsleden die de presentielijst getekend hebben.
5. Intrekking door de indiener van een motie is mogelijk totdat de besluitvorming daarover door de raad is afgerond.

Artikel 36. Initiatiefvoorstel

1. Raadsleden dienen initiatiefvoorstellen schriftelijk in bij de voorzitter.
2. Een initiatiefvoorstel moet om in de eerstvolgende vergadering in behandeling genomen te kunnen worden uiterlijk 7 dagen vóór de dag waarop de agendacommissie voorafgaand aan de commissiecyclus vergadert schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend.
3. De voorzitter meldt de ontvangst van het voorstel aan de agendacommissie. De agendacommissie beslist over de agendering van het voorstel voor de raadscommissie en de raad. De voorzitter stelt het college van burgemeester en wethouders op de hoogte van het voorstel. De raad neemt geen besluit over een voorstel dan nadat het college in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van de raad te brengen. Collegeadviezen worden zo spoedig mogelijk naar de raadsleden gezonden.
4. Een initiatiefvoorstel aan de raad dat vermeld staat op de agenda van de raadsvergadering kan niet worden ingetrokken zonder toestemming van de raad.
5. De raad kan ter vergadering bepalen, dat:

- a. het voorstel met het oog op de orde van de vergadering tezamen met een ander geagendeerd voorstel of onderwerp dient te worden behandeld;
 - b. voor zover dit niet reeds is geschied het voorstel eerst dient te worden behandeld in een raadscommissie;
 - c. het voorstel voor nader advies naar het college dient te worden gezonden. In de laatste twee gevallen bepaalt de raad in welke vergadering het voorstel opnieuw geagendeerd wordt.
6. In geval van spoed is artikel 9 lid 2 van deze verordening van overeenkomstige toepassing.
 7. Op een spoedeisend initiatiefvoorstel inhoudende het ontslag van een wethouder zijn de bepalingen in dit artikel niet van toepassing. Een dergelijk voorstel kan na instemming van de raad terstond aan de agenda toegevoegd worden.

Artikel 37. Burgerinitiatief

1. Een burgerinitiatief dat aan de vereisten van de Verordening op het burgerinitiatief 2004 voldoet, wordt geagendeerd voor de eerstvolgende vergadering van de agendacommissie voorafgaand aan de raadscommissiecyclus, op voorwaarde dat het is ingediend uiterlijk twee weken voor beoelde agendacommissie.
2. De agendacommissie plaatst het voorstel op de voorlopige agenda voor de eerstvolgende vergadering van de raadscommissie en op de voorlopige raadsagenda. De burgemeester stelt het college op de hoogte van het voorstel. De raad neemt geen besluit over een voorstel dan nadat het college in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van de raad te brengen. Collegeadviezen worden zo spoedig mogelijk naar de raads- en commissieleden gezonden.
3. In geval van spoed is artikel 9 lid 2 van deze Verordening van overeenkomstige toepassing.
4. Een burgerinitiatiefvoorstel aan de raad dat vermeld staat op de agenda van de raadsvergadering kan niet worden ingetrokken zonder toestemming van de raad.
5. De raad kan ter vergadering bepalen, dat:
 - a. het voorstel met het oog op de orde van de vergadering tezamen met een ander geagendeerd voorstel of onderwerp dient te worden behandeld;
 - b. voor zover dit niet reeds is geschied het voorstel eerst dient te worden behandeld in een raadscommissie;
 - c. het voorstel voor nader advies naar het college dient te worden gezonden. In de laatste twee gevallen bepaalt de raad in welke vergadering het voorstel opnieuw geagendeerd wordt.

Artikel 38. Collegevoorstel

1. Een voorstel van het college aan de raad dat vermeld staat op de voorlopige agenda van de raadsvergadering, kan niet worden ingetrokken zonder toestemming van de raad.
2. Als de raad van oordeel is dat een voorstel als bedoeld in het eerste lid voor advies terug aan het college dient te worden gezonden, bepaalt de raad binnen welke termijn het voorstel opnieuw geagendeerd wordt.
3. Indien (als gevolg van de behandeling in de commissievergadering of raadsvergadering) blijkt dat het wenselijk is dat een voorstel van het college aan de raad wordt aangepast kan dat indien het kleinere inhoudelijke of tekstuele aanpassingen betreft.

Artikel 39. Interpellatie

1. Raadsleden dienen verzoeken tot het houden van een interpellatie schriftelijk en ondertekend in bij de voorzitter. Het verzoek bevat in ieder geval de te stellen vragen.
2. De voorzitter brengt de inhoud van het verzoek zo spoedig mogelijk ter kennis van de raad en het college.
3. Als het verzoek ten minste 48 uur voor aanvang van een raadsvergadering is ingediend of in naar het oordeel van de voorzitter spoedeisende gevallen, wordt over het behandelen van het verzoek tijdens de eerstvolgende raadsvergadering gestemd. In andere gevallen tijdens de daaropvolgende raadsvergadering.
4. Een interpellatiedebat wordt gevoerd in twee termijnen.

Artikel 40. Schriftelijke vragen en verzoeken om inlichtingen (artikel 40-vragen)

1. Raadsleden dienen schriftelijke vragen of schriftelijke verzoeken om inlichtingen als bedoeld in de artikelen 169 derde lid en 180 derde lid van de Gemeentewet aan het college of de burgemeester in bij de griffier.
2. De griffier brengt de vragen en verzoeken zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige raadsleden en het college of de burgemeester.
3. Schriftelijke beantwoording dan wel het schriftelijk verstrekken van de gevraagde inlichtingen vindt zo spoedig mogelijk plaats, in ieder geval binnen 30 dagen nadat de vragen respectievelijk verzoeken zijn ingediend. Mocht in bijzondere gevallen deze termijn niet haalbaar zijn, wordt hiervan door of namens het college mededeling gedaan aan de raad onder vermelding van de

reden en de nieuwe termijn waarbinnen een antwoord wordt gegeven danwel de inlichtingen worden verstrekt.

4. Schriftelijke antwoorden en inlichtingen van het college of de burgemeester worden door tussenkomst van de griffier aan de raadsleden beschikbaar gesteld.
5. De vragen/verzoeken en antwoorden/inlichtingen worden gelijktijdig met de stukken als bedoeld in de artikelen 9 en 10 van deze verordening aan de leden van de raad gezonden en vormen een agendapunt voor de eerstvolgende raadsvergadering.
6. De vragensteller dan wel verzoeker en de overige leden van de raad kunnen in de eerstvolgende raadsvergadering nadere inlichtingen vragen omtrent het door de burgemeester of door het college gegeven antwoord dan wel de verstrekte inlichtingen en/of hierover het woord voeren, tenzij de raad anders beslist. Behandeling in de raad vindt plaats in één termijn.

Artikel 41. Mondelinge vragen in de raadsvergadering

1. In de raadsvergadering bestaat de mogelijkheid vragen aan het college van B&W te stellen. Dit onderwerp wordt als eerste na de opening van de vergadering geagendeerd.
2. Vragen dienen ingegeven te zijn door de politieke actualiteit en urgent te zijn.
3. Het onderwerp wordt uiterlijk 28 uur voor de vergadering gemeld bij de voorzitter.
4. De voorzitter kan weigeren de vragen aan de orde te stellen indien niet voldaan wordt aan lid 2 en 3. De voorzitter bepaalt verder de volgorde waarin de vragen aan de orde komen.
5. Er is een eerste termijn voor vraag van vragensteller en antwoord van het college. Er is een tweede termijn voor vragen van alle raadsleden over hetzelfde onderwerp en antwoord van het college.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel 42. Uitleg reglement

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of bij twijfel omtrent de toepassing van het reglement beslist de raad op voorstel van de voorzitter.

Artikel 43. Intrekking oude reglement

Het "Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad 2019", vastgesteld bij besluit van 17 april 2019, wordt ingetrokken.

Artikel 44. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Dit reglement treedt in werking op de dag volgende op die van de bekendmaking van dit besluit.
2. Dit Reglement wordt aangehaald als "Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Weert 2024".

Aldus besloten door de raad van de gemeente Weert in zijn openbare vergadering van 21 februari 2024,

*De griffier,
mr. M.H.R.M. Wolfs-Corten*

*De voorzitter,
mr. R.J.H. Vlecken*

Toelichting artikelsgewijs

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

De burgemeester is voorzitter van de raad. Artikel 9 van de Gemeentewet schrijft dit dwingend voor. In artikel 77, eerste lid, is bepaald dat het langstzittende raadslid het raadsvoorzitterschap waarneemt bij verhindering of ontstentenis van de burgemeester. Als twee raadsleden even lang zitting hebben, is de oudste in jaren degene die het raadsvoorzitterschap waarneemt. Daarnaast heeft de raad altijd de mogelijkheid zelf te kiezen voor een andere waarnemer. De burgemeester heeft het recht op grond van artikel 21 van de Gemeentewet in de vergadering aan de beraadslaging deel te nemen. Als voorzitter zorgt hij onder andere voor de handhaving van de orde in de vergadering. De voorzitter van de raad fungeert als voorzitter maar is geen lid van het presidium. Dit laatste is ingevolge artikel 84 van de Gemeentewet namelijk niet toegestaan.

Artikel 2. Het presidium

Het presidium is een commissie in de zin van artikel 84 van de Gemeentewet. Dit is van belang in verband met de mogelijkheid om ingevolge hoofdstuk Va van de Gemeentewet geheimhouding te kunnen op-

leggen omtrent het ter vergadering behandelde en omtrent de inhoud van stukken. Ook wordt hiermee het beginsel van de onschendbaarheid van de raadsleden op grond van artikel 22 van de Gemeentewet van toepassing op het presidium.

Het presidium heeft voornamelijk een algemeen adviserende rol (aanbevelingen aan de raad inzake de organisatie en het functioneren van de raad). Diverse gemeenten hebben dit takenpakket uitgebreid met meer inhoudelijke taken. De VNG is van mening dat het presidium voor wat betreft de inhoudelijke aspecten van het raadswerk een ondergeschikte rol dient te vervullen omdat anders het gevaar bestaat dat er binnen de raad een nieuw bestuursorgaan wordt gecreëerd, hetgeen niet strookt met de Grondwet, die het primaat immers expliciet bij de raad legt (artikel 125, eerste lid, van de Grondwet). Het presidium treedt niet op als werkgeverscommissie, daarvoor is een werkgeverscommissie ingesteld.

Men zou er voor kunnen kiezen de regie van enkele interne/organisatorische kwesties bij het presidium neer te leggen. In artikel 2 is als aanvullende taak opgenomen dat het presidium aanbevelingen doet aan de raad inzake de organisatie van de werkzaamheden van de raad en zijn commissies. Hieronder vallen taken als: het initiëren van een aanpassing van het reglement van orde, het instrueren van de griffier en het bespreken van agenda-technische zaken. Het presidium heeft verder de taak de vergadercyclus en het vergaderschema vast te stellen. Hieronder wordt verstaan de (lengte van) periode in weken waarin raadsgremia vergaderen alsmede de vergaderdata. De vergadersystematiek (welk vergadermodel, met welke gremia) vaststellen is een taak van de gemeenteraad.

In het presidium heeft elke partij een stem die even zwaar weegt. Op deze wijze wordt de positie van minderheidsfracties in een dualistisch stelsel versterkt. Tevens kan dit de betrokkenheid van alle fracties bij de raadsvergaderingen vergroten.

De griffier is bij elke vergadering van het presidium aanwezig (artikel 5.a., eerste lid), omdat de griffier voor de ondersteuning van de raad zorgt. Hij moet weten wat er speelt, welke punten besproken worden en kan als eerste adviseur van de raad ook zelf zaken in het presidium aan de orde stellen. De aanwezigheid van de secretaris is ook vereist voor het geval er in het presidium zaken worden besproken die het college raken.

Belangrijk is dat elke fractie zoveel mogelijk in het presidium is vertegenwoordigd en kan meebeslissen over zaken die aan de orde komen. In artikel 2 is daarom opgenomen dat een fractievoorzitter zich kan laten vervangen. Dat geldt zowel voor het openbare als niet openbare gedeelte. Om enige continuïteit in de aanwezigheid te houden is gekozen voor een vaste plaatsvervanger. De raadsvoorzitter wordt als voorzitter van het presidium bij afwezigheid vervangen door de plaatsvervangend raadsvoorzitter.

Artikel 3. Agendacommissie

De agendacommissie vervult een belangrijke (coördinerende) rol bij de agendering van zaken in informatiebijeenkomsten, thema-avonden, het sprekersplein, de raadscommissies en de raad. De agendacommissie heeft het overzicht van alle onderwerpen waar de raad zich mee bezig houdt en zorgt voor de planning. In veel gemeenten wordt gewerkt met jaarschema's waarbij specifieke vergaderingen lang van te voren bekend zijn. Denk hierbij aan de begroting en jaarrekening.

De mate waarin de raad zijn eigen agenda bepaalt is een belangrijke maatstaf voor de mate waarin de scheiding van taken en bevoegdheden tussen college en raad is voortgeschreden. De raad kan (onder meer via de agendacommissie) actief sturen aan de hand van de beleidskalender, maar ook met eigen initiatieven en prioriteiten. Ook kan de raad (onder meer via de agendacommissie) voorstellen van onvoldoende kwaliteit terugsturen naar het college.

Het is aan de agendacommissie om de planning in te vullen maar ook om deze te bewaken. De agendacommissie stelt de agenda's van de informatiebijeenkomsten, het sprekersplein en de raadscommissies voorlopig vast. Desgewenst kunnen derden uitgenodigd worden voor een informatiebijeenkomst. Via de voorlopige agenda's voor de raadscommissies stelt de agendacommissie impliciet ook al de concept-raadsagenda vast. De raadsvoorstellen die in de raadscommissies worden behandeld worden immers vervolgens op de agenda voor de raad geplaatst, voorzien van een advies van de commissie: al dan niet rijp voor behandeling in de raad en, zo ja, behandelen als hamerstuk of bespreekstuk. De agendacommissie bepaalt de behandeltijd per agendapunt welke richtinggevend is. De definitieve vaststelling van de agenda van een informatiebijeenkomst, het sprekersplein, een raadscommissie en de raad geschiedt bij de aanvang van de betreffende vergadering.

In het geval een gemeente deelneemt in een gemeenschappelijke regeling is in deze regeling opgenomen hoe de raad geïnformeerd wordt door de vertegenwoordiger van de gemeente in de gemeenschappelijke regeling en hoe verantwoording wordt afgelegd (artikelen 16 t/m 19 van de Wet gemeenschappelijke regelingen). Van belang is dat de agendacommissie de vergadercyclus van deze besturen kent. Het kan nodig zijn dat de raad voorafgaand aan een vergadering van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling de gemeentelijke vertegenwoordiger informatie of opvattingen wil meegeven. Ook de

begrotingscyclus van de gemeenschappelijke regeling is relevant voor de agendacommissie zodat de raad tijdig noodzakelijke informatie kan leveren. Het is aan de agendacommissie om de planning in te vullen maar ook om deze te bewaken.

Hetzelfde geldt met betrekking tot andere organisaties waar de gemeente mogelijk in vertegenwoordigd is (stichtingen, vennootschappen). Ook deze vergadercycli kunnen voor een agendacommissie aanleiding zijn om deze te agenderen voor een raads- of commissievergadering, zodat er informatie uitgewisseld kan worden tussen de vertegenwoordiger van de gemeente en de raad.

Ingevolge artikel 17 van de Gemeentewet vergadert de raad zo vaak hij daartoe heeft besloten en voorts indien de burgemeester het nodig oordeelt of indien ten minste een vijfde van het aantal leden van de raad schriftelijk met opgave van redenen daarom vraagt. De voorzitter pleegt in het bepalen van een andere dag en ander aanvangsuur zoveel mogelijk overleg met de agendacommissie. Op deze wijze houdt de agendacommissie ook bij vergaderingen, die niet op het gebruikelijke tijdstip plaatsvinden, invloed op de datum, het tijdstip en de plaats van de vergadering. Het wijzigen van het aanvangsuur is van gemeenschappelijk belang, omdat het merendeel van de raadsleden het raadslidmaatschap combineert met een andere (on)betaalde functie. De raadsvoorzitter wordt als voorzitter van de agendacommissie bij afwezigheid vervangen door de plaatsvervangend raadsvoorzitter.

Artikel 4. Beschikbaar stellen stukken presidium en agendacommissie

Bij het beschikbaar stellen van de vergaderstukken worden de eisen uit de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in acht genomen. De stukken voor agendacommissie en presidium worden doorgaans, behoudens uitzonderingsgevallen (bijvoorbeeld wanneer Burgemeester en Wethouders pas later over een raadsvoorstel kunnen besluiten), uiterlijk de vrijdag in de week voor de bijeenkomst van de agendacommissie en het presidium via het BIS beschikbaar gesteld. Omdat initiatiefvoorstellen van het presidium in de fracties worden besproken worden deze één week voor de overige vergaderstukken toegezonden.

Artikel 5.a. De griffier/Artikel 5.b. De gemeentesecretaris

De raad is verplicht een griffier te benoemen (de artikelen 100 en 107 van de Gemeentewet). De griffier is in eerste instantie verantwoordelijk voor de bijstand aan de raad. Hij is in principe in elke vergadering van de raad aanwezig. De Gemeentewet eist dat de raad de vervanging van de griffier regelt (artikel 107d, eerste lid). In het tweede lid is daarover een bepaling opgenomen. In verband met artikel 22 van de Gemeentewet (verschoningsrecht) is in het derde lid een bepaling opgenomen met betrekking tot het deelnemen van de griffier aan de beraadslaging. De griffier is verder aanwezig in de vergaderingen van agendacommissie en presidium. De gemeentesecretaris is eveneens aanwezig in vergaderingen van agendacommissie en presidium.

Artikel 6. Onderzoek geloofsbrieven en beëdiging raadsleden

Vooraf

Met de geloofsbrief geeft de voorzitter van het centraal stembureau aan de benoemde kennis van zijn benoeming (artikel V 1 van de Kieswet). Voor dit benoemingsbesluit is bij ministeriële regeling een model vastgesteld. De benoemde meldt schriftelijk aan de raad of hij de benoeming aanneemt (artikel V 2 van de Kieswet). Tegelijk met de mededeling dat hij zijn benoeming aanneemt overlegt hij aan de raad stukken waaruit blijkt dat hij voldoet aan de eisen om als lid van de raad toegelaten te worden. Dit omvat de volgende stukken: een ondertekende verklaring met de openbare betrekkingen die hij bekleedt, een uittreksel uit de basisregistratie personen met zijn woonplaats, geboorteplaats en -datum, en (indien niet-Nederlander) stukken waaruit blijkt dat hij voldoet aan de vereisten van artikel 10 van de Gemeentewet (artikel V 3 van de Kieswet). Het onderzoek van de geloofsbrieven en de beslissing over de toelating moeten in een openbare vergadering gebeuren (alleen het rapporteren over het onderzoek, het onderzoek zelf gebeurt liefst voorafgaand aan de raadsvergadering of tijdens de schorsing). Bij het onderzoek zal ook de gedragscode (artikel 15, derde lid, van de Gemeentewet) betrokken worden. In deze code zijn onder meer bepalingen opgenomen over nevenfuncties. De commissie welke de geloofsbrieven onderzoekt brengt verslag uit aan de raad. Dit kan zowel mondeling als schriftelijk.

Ingevolge artikel V 4 van de Kieswet beslist de raad over de toelating van zijn leden. Daarbij is er een verschil in de procedure bij de samenstelling van een nieuwe raad of bij de vervulling van een tussentijdse vacature. Na de raadsverkiezingen beslist de raad in oude samenstelling in zijn laatste vergadering over de toelating van de nieuw gekozen leden. Met ingang van 00:00 uur de volgende dag treedt de nieuwe raad aan (artikel 18 van de wet en artikel C 4, tweede lid, van de Kieswet).

Eerste en tweede lid

De formulering van het eerste lid benadrukt dat de raad en niet de voorzitter een commissie instelt, die het zogenaamde geloofsbrievenonderzoek verricht nadat de voorzitter van het centraal stembureau nieuwe leden heeft benoemd.

Derde lid

Het onderzoek van het proces verbaal (onderzoek naar het verloop van de verkiezing of de vaststelling van de uitslag) gebeurt door de oude raad vlak voor de eerste samenkomst van de nieuwe raad na de gemeenteraadsverkiezingen. Het onderzoek van het proces-verbaal strekt zich niet uit tot de geldigheid van de kandidatenlijsten en van de lijstverbindingen. Dit lid ziet op de specifieke taak die de raad heeft na de raadsverkiezingen. Na de gemeenteraadsverkiezingen heeft de commissie voor het geloofsbriefvenonderzoek een extra taak, zij adviseert de raad ook over het verloop van de verkiezingen (of dit op wettige wijze is gebeurd) en het vaststellen van de uitslag (of deze juist is vastgesteld). Zij doet dit op basis van het proces-verbaal van het centraal stembureau. De raad dient op basis van dit advies een besluit te nemen over het verloop van de verkiezingen en de vaststelling van de uitslag. Dit besluit is van belang om dat de raad de bevoegdheid heeft om te besluiten tot het hertellen van de stemmen en zelfs de bevoegdheid om te besluiten tot een herstemming, beide eventueel in een deel van de gemeente bij een aantal specifieke stembureaus. Het proces-verbaal vormt de aanleiding tot een besluit tot hertelling of herstemming. Dit dient concrete aanwijzingen te bevatten waarop de raad tot een dergelijk besluit over gaat. Op 28 februari 2014 heeft de minister van BZK een circulaire uitgebracht waarin toegelicht wordt wanneer de raad gebruik kan maken van deze bevoegdheid (Gemeenteraadverkiezingen: hertellingen, kenmerk 2014-0000116196, 28 februari 2014, Ministerie van BZK. Zie: https://vng.nl/files/vng/publicatie_bijlagen/2014/20140319-hertelling-gemraadsverk-bzk2014-0000116196.pdf). Deze circulaire was ook bij de raadsverkiezingen in 2018 en 2022 van toepassing.

In deze circulaire wordt onder meer uiteengezet wanneer de raad tot hertelling kan besluiten. Het ligt niet voor de hand dat besloten wordt tot een hertelling waarvan tevoren duidelijk is dat deze niet tot een andere samenstelling in de raad kan leiden. Ook een verschil in zetels tussen de voorlopige uitslag en de definitieve uitslag is geen reden om over te gaan tot hertelling.

Vierde en vijfde lid

Ingevolge artikel V 4 van de Kieswet beslist de raad over de toelating van zijn leden. Daarbij is er een verschil in de procedure bij de samenstelling van een nieuwe raad of bij de vervulling van een tussentijdse vacature. Na een raadsverkiezing kunnen de raadsleden op de eerste vergadering van de raad in nieuwe samenstelling als bedoeld in artikel 18 van de Gemeentewet de eed of verklaring en belofte afleggen. De voorzitter zal hen hiervoor oproepen (vierde lid). Bij tussentijdse vacaturevervulling kan de eed of verklaring en belofte aansluitend aan de beslissing van de raad over de toelating van het betrokken raadslid plaatsvinden (vijfde lid). De tekst van de eed of verklaring en belofte die een raadslid bij het aanvaarden van het raadslidmaatschap moet afleggen is in artikel 14 van de Gemeentewet vastgelegd.

Artikel 7. Benoeming wethouders

Artikel 7 geeft invulling aan een leemte in de wet. Uit de Kieswet vloeit het geloofsbriefvenonderzoek van raadsleden voort. Aangezien de wethouder geen gekozen volksvertegenwoordiger is, is hierover niets in de Kieswet geregeld. De wet geeft wel aan welke formele eisen gesteld worden aan een wethouder maar niet op welk moment deze getoetst worden.

Het ligt voor de hand om voor het benoemen van wethouders ook een commissie voor het onderzoek van de geloofsbriefven in te stellen. De formele eisen voor het wethouderschap zijn grotendeels vergelijkbaar met de vereisten voor het raadlidmaatschap (artikelen 36a, 36b, 41b en 41c van de wet). Voor wethouders is er de aanvullende verplichting om een verklaring omtrent het gedrag (hierna: VOG) te kunnen overleggen (artikel 36a, tweede lid, van de wet). De VOG kent een screeningsprofiel voor politieke ambtsdragers. Na het onderzoek, bedoeld in het tweede lid, brengt de commissie advies uit aan de raad over de benoeming tot wethouder.

De kandidaat-wethouders worden in opdracht van de burgemeester voor aanvang van iedere ambts-termijn aan een integriteitstoets (risicoanalyse integriteit) onderworpen. De gedragscode integriteit speelt hierbij een rol. De risicoanalyse levert een eindrapportage en een eindconclusie op. De burgemeester ontvangt de volledige eindrapportage van de risicoanalyse. Zo heeft hij een goed beeld van de kandidaat en kan hij met de kandidaat een gesprek voeren over de uitkomsten. De burgemeester verstrekt de eindconclusie aan de commissie onderzoek geloofsbriefven uit de raad. Hij legt ten aanzien van de risicoanalyse en de eindconclusie geheimhouding op. Met de Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur (artikel 87 van de wet) is de burgemeester hiertoe expliciet bevoegd gemaakt. De commissie onderzoek geloofsbriefven betreft de eindconclusie bij haar advies aan de raad inzake de benoeming van de kandidaat-wethouder.

Artikel 7 is ook van toepassing als er geen wethouder van buiten maar uit de raad wordt benoemd. De incompatibiliteiten en nevenfuncties dienen dan immers opnieuw beoordeeld te worden. Een raadslid dat benoemd wordt tot wethouder mag raadslid blijven totdat de geloofsbriefven van zijn opvolger zijn goedgekeurd (artikel 36b, tweede lid, van de wet).

Artikel 8. Fracties

Eerste en tweede lid

De Kieswet en de Gemeentewet kennen het begrip fractie niet. In artikel 33, tweede lid, van de Gemeentewet wordt wel uitgegaan van het bestaan van in de raad vertegenwoordigde groeperingen (recht op fractie-ondersteuning). Vanaf de aanvang van de eerste zitting van de nieuwe raad na de verkiezingen, worden de leden die op dezelfde lijst hebben gestaan, als één fractie beschouwd. Is onder een lijstnummer slechts één lid verkozen, dan wordt dit lid als een afzonderlijke fractie beschouwd. De fractie gebruikt in de vergadering van de raad de aanduiding die zij boven de kandidatenlijst had staan. Op deze wijze is de relatie tussen de fractie in de raad en de fractie op de kandidatenlijst voor de burger duidelijk. Het kan echter voorkomen dat een fractie geen aanduiding boven de kandidatenlijst heeft staan. In een dergelijk geval deelt de fractie in de eerste vergadering de aanduiding mee.

Vierde lid

In de loop van een zittingsperiode kan het voorkomen dat leden de fractie verlaten. Als dit het geval is, deelt de fractie dit aan de voorzitter mede. Het raadslid kan als zelfstandige fractie verdergaan of zich aansluiten bij een bestaande fractie. Ook andere wijzigingen zijn mogelijk, bijvoorbeeld een fusie van twee fracties. Een andere (tijdelijke) wisseling in een fractie kan het gevolg zijn van ziekte of zwangerschap van een raadslid. Voor deze gevallen is in de Kieswet een vervangingsregeling opgenomen.

Uitgangspunt van ons kiesstelsel is dat volksvertegenwoordigers op persoonlijke titel worden verkozen en benoemd (dit laatste door de voorzitter van het stembureau). Dit uitgangspunt is gebaseerd op artikel 27 van de Gemeentewet en artikel 129 van de Grondwet, waarin is bepaald dat elk bindend mandaat van een lid van de raad nietig is. De volksvertegenwoordiger handelt naar eigen overtuiging en is bij stemmen niet gebonden aan een lastgeving. Geen andere persoon of instantie kan hem rechtens bindende instructies opleggen met betrekking tot zijn stemgedrag. Het is de individuele volksvertegenwoordiger die een mandaat van de kiezer heeft gekregen. De volksvertegenwoordiger heeft daardoor ook de mogelijkheid om tussentijds van fractie te veranderen of zelfstandig verder te gaan.

Ook de Kieswet gaat niet uit van politieke partijen, een zetel 'hoort' dan ook niet bij een partij maar is verbonden aan de volksvertegenwoordiger die daardoor ook de mogelijkheid heeft om tussentijds van fractie te veranderen of zelfstandig verder te gaan. Ook kan een fractie besluiten om haar naam te veranderen. Dit staat de fractie vrij om te doen. Op grond van deze bepalingen heeft de raad geen zeggenschap over wijzigingen in de samenstelling, fusies en splitsingen van fracties en de naamvoering. De raad kan hier dus geen besluit over nemen. Een mededeling aan de voorzitter van de raad is voldoende. De raad is gehouden met ingang van de eerstvolgende vergadering nadat hiervan mededeling is gedaan rekening te houden met de nieuwe situatie.

Dit betekent ook dat:

- kandidaten die van een kandidatenlijst deel uitmaken en binnen die lijst/partij een onderlinge schriftelijke (en soms notariële) afspraak maken, bijvoorbeeld dat men onder bepaalde voorwaarden zal afzien van aanvaarding van het raadslidmaatschap, zich dienen te realiseren dat dergelijke afspraken nietig zijn, vanwege strijd met de Gemeentewet en de Kieswet;
- personen die tussentijds van partij veranderen hun raadslidmaatschap niet verliezen;
- als men uit een partij stapt en als eigen partij verder gaat, de verlatende partij geen middelen heeft om het raadslid uit de raad te weren.

Fractieafplitsing en het ontstaan van een nieuwe fractie kan diverse praktische gevolgen hebben, te denken valt aan: fractievergoedingen en –faciliteiten, fractievoorzitterschap dan wel vertegenwoordiging in het presidium, zo nodig andere zitplaatsen in de raadzaal, bezetting in raadscommissies en eventueel de bezetting in raadscommissies door commissieleden-niet-raadsleden.

Als moet worden voorzien in de vacature van een raadslid dat zich heeft afgesplitst, wordt teruggегреpen op de lijst waarop betrokkene oorspronkelijk was gekozen (artikel P 19 van de Kieswet).

Vijfde lid

De naam van de fractie dient getoetst te worden aan de afwijzingsgronden uit artikel G 3 lid 4 van de Kieswet. Dit is een logische voorwaarde. Als een politieke groepering zich voor het eerst wil laten registreren gebeurt dit ook. Op grond van artikel G 3, vierde lid, van de Kieswet wordt de naam van de nieuwe fractie onder meer geweigerd als deze in strijd is met de openbare orde of als deze overeenkomt met of erg lijkt op de naam van een politieke groepering die al geregistreerd is voor de Tweede Kamer- of Statenverkiezingen, én daardoor verwarring te duchten is. Voor het overige is de nieuwe fractie vrij in het kiezen van een naam.

Hoofdstuk 2. Raadsvergaderingen

Paragraaf 1. Voorbereiding

Artikel 9. Oproep en agenda

In artikel 19, eerste lid, van de Gemeentewet is bepaald dat de burgemeester de leden van de raad schriftelijk uitnodigt voor de vergadering. Lid 2 van artikel 19 Gemeentewet bepaalt dat de burgemeester tegelijkertijd met de oproeping dag, tijdstip en plaats van de vergadering ter openbare kennis brengt. Agenda en openbare voorstellen worden tegelijkertijd met de oproeping en op een bij de openbare kennisgeving aan te geven wijze ter inzage gelegd. De wijze waarop een gemeente invulling geeft aan artikel 19 Gemeentewet is vrij en geschiedt in het reglement van orde.

Het eerste lid van artikel 9 RvO bepaalt dat de voorzitter een vastgesteld aantal dagen vóór een vergadering de leden een schriftelijke oproep digitaal beschikbaar stelt, waarin de vergadering wordt aangekondigd. In Weert werkt de raad papierloos en met een Bestuurlijk Informatie Systeem dat voor iedereen toegankelijk is. Hierin worden de vergaderingen aangekondigd en worden de agenda's en vergaderstukken geplaatst. Er worden geen papieren stukken meer verstrekt. Degenen, die niet over computerapparatuur beschikken of daarmee niet kunnen omgaan, kunnen gebruik maken van de computer in de hal van het stadhuis, indien nodig daarbij bijgestaan door een medewerker van de gemeente. Ook is het mogelijk om de stukken op papier op te vragen, onder betaling van legeskosten. Bij het beschikbaar stellen van de vergaderstukken worden de eisen uit de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in acht genomen.

De (digitale) oproep vermeldt de dag, tijdstip en plaats van de vergadering. Het eerste lid stelt verplicht dat de voorlopige agenda en de daarbij behorende stukken tegelijkertijd met de oproep aan de leden worden beschikbaar gesteld.

Dit is echter een voorlopige agenda. In de dagelijkse praktijk van de gemeente zal het niet altijd mogelijk zijn om ruim voor de vergadering een agenda op te stellen, die ook zicht heeft op de actualiteiten. In een dergelijke situatie kan de voorzitter na het beschikbaar stellen van de schriftelijke oproep zo nodig een aanvullende agenda en stukken beschikbaar stellen. De raad stelt de agenda bij aanvang van de raadsvergadering vast.

Het vierde lid heeft tot doel om de raad een actievere rol te geven in de opstelling van de raadsagenda. Enerzijds kunnen individuele raadsleden via hun fractievoorzitter in de agendacommissie onderwerpen voor de agenda voordragen. Anderzijds kunnen zij echter ook bij aanvang van de raadsvergadering een voorstel doen om onderwerpen aan de agenda toe te voegen of van de agenda af te voeren. Daarmee kan het individuele raadslid in ieder geval op twee momenten invloed uitoefenen op de vaststelling van de agenda.

Indien er een voorstel wordt gedaan om de agenda aan te passen of een agendapunt door te schuiven naar de volgende raadsvergadering en de stemmen staken, is artikel 32, vierde lid, van de Gemeentewet niet van toepassing. Het betreft een voorstel van orde (artikel 19 RvO).

Artikel 10. Beschikbaar stellen c.q. ter inzage leggen van stukken

Geïnteresseerden moeten de mogelijkheid hebben om stukken in te zien. Daarom worden stukken gelijktijdig met het beschikbaar stellen van de schriftelijke oproep op elektronische wijze ter inzage aangeboden. Dit gaat via een digitaal raadsinformatiesysteem. Bij het beschikbaar stellen van de vergaderstukken worden de eisen uit de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in acht genomen. Op aanvraag of als stukken niet digitaal beschikbaar zijn worden stukken bij uitzondering fysiek op het stadhuis ter inzage gelegd.

Een stuk is een 'document' in de zin van de Wet open overheid (Woo). Een document houdt in: een door een bestuursorgaan opgemaakt of ontvangen schriftelijk stuk of ander geheel van vastgelegde gegevens dat naar zijn aard verband houdt met de publieke taak van dat bestuursorgaan. Onder documenten vallen dus niet alleen de door de overheidsorganen gecreëerde stukken of ander materiaal. Ook alle van buiten komende stukken en ander voor overheidsorganen bestemd materiaal zoals agenda's, verslagen, (concept-)adviezen, al dan niet in elektronische vorm, verkrijgen de status van document in de zin van de Wet open overheid.

Onder de 'informatie' als bedoeld in het derde lid wordt verstaan: informatie ten aanzien waarvan geheimhouding is opgelegd. Indien het gaat om stukken, waarop geheimhouding is opgelegd door het bestuursorgaan dat het document aanbiedt aan de raad, dient dit duidelijk op het stuk te zijn aangegeven. Hiervan mogen geen kopieën worden gemaakt, omdat het gevaar bestaat dat gekopieerde stukken toch in de openbaarheid komen.

Bij de Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur is de reikwijdte van de Gemeentewet uitgebreid van 'stukken' naar 'informatie' (artikel 19, tweede lid, van de wet). Verder hoeft de raad de geheimhouding niet meer te bekrachtigen (artikel 89, vierde lid, van de wet). College, burgemeester en commissies mogen voortaan zelf geheimhouding opleggen (artikel 87 van de wet). De griffier vervult de secretariaatsfunctie ten dienste van de raad. Daarom worden stukken die betrekking hebben op de agenda en de voorstellen van de raadsvergaderingen die geheim moeten blijven bij hem ter inzage

gelegd. Op verzoek van de leden van de raad kan de griffier inzage aan hen verlenen. In Weert worden de geheime stukken in het 'geheime kastje' ter inzage gelegd. Alleen de raadsleden hebben een sleutel van dit kastje. Het geheime kastje heeft als voordeel boven ter inzage legging op de kamer van de griffier dat de stukken 24/7 toegankelijk zijn voor de raads- en commissieleden.

Artikel 11. Openbare kennisgeving

Met dit artikel wordt invulling gegeven aan het voorschrift van artikel 19, tweede lid, van de Gemeentewet. In artikel 11 wordt vastgelegd op welke wijze raadsvergaderingen worden aangekondigd. Indien de kennisgeving uitsluitend elektronisch plaatsvindt, dient er een grondslag in een verordening te zijn. Het reglement van orde is een verordening.

Paragraaf 2. Ter vergadering

Artikel 12. Presentielijst

De verplichting tot het hebben van een presentielijst vloeit voort uit artikel 20 van de Gemeentewet. In dit artikel wordt de procedure vastgelegd. De handtekeningen op de presentielijst zijn bedoeld om formeel vast te stellen dat het vergaderquorum bereikt is. De lijst kan niet dienen om het stemquorum vast te stellen; daarvoor geldt artikel 29 van de Gemeentewet.

Ook kan de presentielijst van belang zijn in het kader van besloten vergaderingen en geheimhouding (het bepalen van de kring van personen die kennis hebben genomen van de geheime informatie).

De griffier geeft de ambtelijke ondersteuning die de raad nodig heeft. Daarom zorgt hij voor het bijhouden van de presentielijst en stelt hij deze samen met de voorzitter vast en ondertekent deze. Deze ondertekening dient te waarborgen dat de lijst volledig is en het quorum aanwezig was.

Artikel 13. Opening en sluiting

In de gemeente Weert was het gebruikelijk, dat de voorzitter bij aanvang en sluiting een gebed uitspreekt. Dit is in veel gemeenten in het katholieke Limburg het geval. Uit respect voor het feit, dat de raad thans ook uit mensen met een andere religieuze achtergrond dan een christelijke bestaat, is ervoor gekozen de opening meer het karakter van een meditatief moment, overweging of bezinning te geven.

Artikel 14. Mededelingen

Dit artikel is opgenomen om te voorkomen dat het agendapunt mededelingen wordt gebruikt voor zaken die niet thuishoren in de raadsvergadering. Te denken is hierbij aan het onder de aandacht brengen van bepaalde (al dan niet politieke) activiteiten of een goed doel. Daarvoor bestaan andere wegen.

Artikel 15. Schorsing en voortzetting vergadering

Dit artikel bevestigt de positie van de raad bij het bepalen wanneer en tot welk tijdstip er wordt vergaderd. De raad vergadert in de regel op woensdagavond. Indien de agenda dan niet kan worden afgerond, wordt de vergadering geschorst en daags erna, dus op de donderdag, om 19.30 uur voortgezet. De raad kan een andere dag en aanvangstijdstip voor deze voortzetting bepalen.

Artikel 16. Spreekrecht

Het spreekrecht is beperkt gehouden tot geagendeerde onderwerpen, omdat burgers op deze wijze een doelgerichte bijdrage kunnen leveren aan de beraadslagingen in en de besluitvorming door de raad. In het artikel zijn vijf onderwerpen opgenomen, waar het spreekrecht niet voor geldt. Als een reeds genomen besluit van de raad of het college vatbaar is voor bezwaar en de burger belanghebbende is, kan de burger een bezwaarschrift indienen. Ook kan een burger beroep instellen bij de rechtbank. Het is onwenselijk als dan tevens gebruik kan worden gemaakt van spreekrecht, omdat dan verschillende procedures door elkaar gaan lopen. De gerechtelijke procedures gaan voor het spreekrecht. Dit is anders bij besluiten die nog genomen moeten worden. De burger moet dan de gelegenheid hebben via spreekrecht nog invloed uit te oefenen op de besluitvorming. Zie ook de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 15 september 2010 (zaaknummer 200901515/1/R2). Verder zijn de benoemingen, keuzen, voordrachten en aanbevelingen van personen uitgesloten van het spreekrecht van burgers. Omdat inspraak over de benoemingen, keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen – de belangen van – kandidaten al dan niet in de uitoefening van hun ambt of functie kan schaden, kunnen burgers hierover geen uitlatingen doen. Burgers kunnen zich ook niet uitlaten over onderwerpen, waar zij op grond van artikel 9:1 Algemene wet bestuursrecht een klacht over kunnen indienen. Deze procedure gaat voor het spreekrecht van burgers. Er geldt ook geen spreekrecht m.b.t. de besluitenlijst. Door spreekrecht op de besluitenlijst toe te staan zouden alle behandelde onderwerpen telkens opnieuw ter discussie kunnen worden gesteld, hetgeen de besluitvorming zou belemmeren. Een uitzondering op het spreekrecht van burgers vormen ook de aan de raad gerichte brieven. Dit is wenselijk, aangezien de raad zich nog niet over deze stukken uit heeft kunnen laten. Bovendien betreft het in het merendeel van de gevallen een collegebevoegdheid. In lid 5 is opgenomen dat elke spreker maximaal 5 minuten het woord krijgt. Het is niet toegestaan dat een spreker spreektijd van andere

aangemelde sprekers overneemt. Een spreker moet zelf aanwezig zijn en kan zijn spreekrecht niet door een ander laten voorlezen.

Artikel 17. Aantal spreektermijnen

Indien de raad van mening is dat na de tweede termijn verdere beraadslaging nodig is, kan hij daartoe uitdrukkelijk besluiten. Het tweede lid benadrukt dat de voorzitter elke spreektermijn afsluit.

Het stellen van vragen dient ook als een spreektermijn beschouwd te worden. Een verzoek van een raadslid na afloop van de tweede termijn om nog een korte reactie te geven, dient de voorzitter niet te honoreren.

In Weert worden de spreektermijnen als volgt ingevuld:

In de eerste termijn kunnen raadsleden nog vragen stellen die niet in de commissie aan de orde zijn geweest (technische vragen dienen schriftelijk te worden ingediend), geven de fracties hun opvattingen over het voorstel en dienen zij hun eventuele moties en amendementen in. De portefeuillehouder kan daar vervolgens op reageren.

In de tweede termijn vindt het raadsdebat plaats. De fracties reageren op elkaars opvattingen over het voorstel en de ingediende moties en amendementen. De portefeuillehouder kan ook hierop reageren. Het debat gaat bij voorkeur niet over procedures maar over de inhoud. Dit bevordert de kwaliteit en inhoud van het democratisch proces. Tot slot nodigt de voorzitter de raad uit tot het nemen van een besluit over de amendementen, de moties en het voorstel.

De beraadslaging over een motie vindt niet plaats in afzonderlijke termijnen, maar gelijktijdig met de beraadslaging over het betreffende, aan de orde zijnde onderwerp (artikel 35 RvO).

Artikel 18. Deelname aan de beraadslaging door anderen

Deze bepaling is noodzakelijk in verband met het in artikel 22 van de Gemeentewet geregelde verschoningsrecht. Het is uiteraard ook mogelijk dat de raad bepaalt dat een bepaalde functionaris in bepaalde gevallen altijd aan de beraadslaging mag deelnemen.

De raad kan op grond van artikel 5.a. bepalen dat de griffier deelneemt aan de beraadslagingen. De burgemeester en de wethouder(s) hebben het recht (het woord te voeren en) deel te nemen aan de beraadslagingen op grond van artikel 21, eerste en tweede, lid van de Gemeentewet.

Artikel 19. Voorstellen van orde

De voorzitter legt aan de raad ter beslissing voor of er inderdaad sprake is van een voorstel van orde. Over een voorstel van orde wordt direct, zonder beraadslaging, besloten door de raad. Bij staken van stemmen is het voorstel niet aangenomen (omdat het ordevoorstel betrekking heeft op de lopende vergadering is artikel 32, vierde lid, van de wet hierop logischerwijs niet van toepassing). Een voorstel van orde betreft bijvoorbeeld het schorsen van de vergadering voor een pauze. Indien het gaat om een niet geagendeerd voorstel, dient de procedure van een initiatiefvoorstel gevolgd te worden (artikel 36 RvO).

Paragraaf 3. Stemmingen

Artikel 20. Stemverklaring

Stemverklaringen zullen kort moeten zijn en mogen niet het karakter krijgen van een derde termijn, als laatste reactie op de vorige spreker. De stemverklaringen worden gegeven vóór de hoofdelijke oproep van de leden dat de stemming begint.

Artikel 21. Beslissing

De voorzitter kan de beraadslaging sluiten als hij vaststelt dat een onderwerp voldoende is besproken, tenzij de raad anders beslist. Na het sluiten van de beraadslagingen en voor de besluitvorming over het voorstel vermeldt de voorzitter welke toezeggingen er zijn gedaan met betrekking tot het voorstel. Indien een portefeuillehouder of een raadslid het niet eens met de formulering van de toezegging kan dat worden aangegeven. Door het bereiken van consensus ontstaat er voor raad en college duidelijkheid over bijvoorbeeld het vervoltraject of de randvoorwaarden, hetgeen van invloed kan zijn op ingediende moties en de besluitvorming over het voorstel. De voorzitter formuleert daarna de te nemen eindbeslissing. Indien geen stemming wordt gevraagd, is het voorstel aangenomen op grond van artikel 32, derde lid, van de Gemeentewet.

Artikel 22. Stemming; procedure hoofdelijke stemming

Indien een lid te kennen geeft een hoofdelijke stemming te wensen, moet de stemming plaatsvinden. De raad heeft niet de bevoegdheid om van deze bepaling van artikel 32 van de Gemeentewet af te wijken. Vraagt niemand stemming, dan wordt het voorstel geacht te zijn aangenomen. Wellicht ten overvloede wordt hierbij nog verwezen naar artikel 209, tweede lid, van de Gemeentewet, welke een hoofdelijke stemming verplicht bij het aangaan van een verplichting voordat de begroting is goedgekeurd.

De regeling in het eerste deel van het tweede lid kan toepassing krijgen, indien de uitkomst van de stemming tevoren duidelijk is en slechts enkele leden zouden tegenstemmen. Een raadslid kan zich alleen onthouden van stemming op grond van artikel 28 van de Gemeentewet. In alle andere gevallen is een raadslid verplicht stelling in te nemen en te stemmen. Stemmingen zijn in principe ook openbaar. Een volksvertegenwoordiger dient duidelijk te zijn in zijn of haar rol. Door de openbaarheid is het voor de achterban (kiezers) duidelijk hoe ze vertegenwoordigd worden.

Artikel 28 Gemeentewet tot 01-01-2023

In artikel 28 Gemeentewet was reeds geregeld dat een lid van de raad niet mag deelnemen aan de *stemming* over een aangelegenheid waarbij dit lid rechtstreeks of middellijk een persoonlijk belang heeft. Uit de jurisprudentie is in de loop der jaren het volgende beeld ontstaan:

1. Een raadslid moet stemmen over een voorstel (hoofddregel van artikel 32 lid 2 Gemeentewet). Uitzonderingen zijn: a) niet aanwezig zijn ter vergadering en b) verplicht zich van stemming te onthouden (artikel 28 Gemeentewet).
2. Een raadslid moet ook stemmen als hij een persoonlijk belang heeft, bijvoorbeeld belanghebbende is bij een voorstel.
3. Een raadslid mag niet meestemmen als aan de volgende drie voorwaarden is voldaan:
 - A. hij heeft een persoonlijk belang;
 - B. er zijn bijkomende omstandigheden die maken dat de behartiging van zijn persoonlijk belang zodanig aan de orde is dat hij niet aan de besluitvorming moet deelnemen en
 - C. het is aannemelijk dat hij de besluitvorming daadwerkelijk beïnvloedt ten gunste van het eigen belang. Het met de kleinst mogelijke meerderheid aangenomen zijn van het voorstel geldt alleen nog als 'verzwarende omstandigheid' bij 'bijkomende omstandigheden'.
4. Van daadwerkelijk beïnvloeden is geen sprake als een raadslid alleen zijn stem uitbrengt, maar wel als aannemelijk is dat hij door woord en daad de raad op het door hem gewenste spoor brengt.
5. Het raadslid handelt dan in strijd met artikel 28 Gemeentewet en de raad in strijd met artikel 2:4 Algemene wet bestuursrecht.
6. De beslissing over stemonthouding is voorbehouden aan het individuele raadslid.
7. De raad kan niet verhinderen dat een raadslid met een persoonlijk belang deelneemt aan de besluitvorming en de stemmingen. De raad heeft een zorgplicht die weinig effectueerbaar is. De raad heeft bij een vermoeden van (de schijn van) belangenverstremgeling geen andere optie dan te waarschuwen dat het te nemen besluit aanvechtbaar zou kunnen zijn. Onzuivere besluitvorming is juridisch reparabel.
8. Nog niet duidelijk is of het criterium schijn van belangenverstremgeling door de Raad van State is verlaten.

Artikel 28 Gemeentewet vanaf 01-01-2023

Ter verduidelijking en aanscherping van artikel 28 is hieraan toegevoegd dat een raadslid zich voortaan ook moet onthouden van deelname aan de beraadslaging indien hij een persoonlijk belang heeft. Ook tijdens de beraadslaging kan een volksvertegenwoordiger immers de uitkomst van de besluitvorming beïnvloeden. Bovendien wordt de kern van het werk als lid van de volksvertegenwoordiging niet alleen gevormd door de stemming aan het eind, maar (juist) ook door de beraadslagingen die daaraan voorafgaan. Denk bijvoorbeeld aan het woord voeren tijdens de vergadering en het indienen van moties en amendementen.

Bij de toepassing van artikel 28 Gemeentewet is het aan een individueel raadslid zelf om te beslissen of hij zich onthoudt van beraadslaging of stemming; de raad heeft zelf geen instrumenten om een individueel raadslid van beraadslaging of stemming uit te sluiten. Om dit te verduidelijken, is artikel 2:4 Algemene wet bestuursrecht uitgezonderd. Die bepaling stelt dat een bestuursorgaan zijn taak vervult zonder vooringenomenheid en ervoor moet waken dat personen die deel uit maken van het bestuursorgaan of werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan en een persoonlijk belang hebben, de besluitvorming beïnvloeden. In artikel 2:4 Algemene wet bestuursrecht is echter geen rekening gehouden met een bestuursorgaan dat bestaat uit democratisch gekozen leden, zoals de gemeenteraad. Het is ook niet wenselijk dat de raad als geheel verantwoordelijk is voor het voorkomen van belangenverstremgeling van individuele raadsleden.

Het nieuwe artikel 28 Gemeentewet is strenger dan het oude. Er wordt bepaald dat een raadslid met een persoonlijk belang in de raadsvergadering niet mag meestemmen en niet aan de beraadslagingen mag deelnemen. Uit de memorie van toelichting blijkt dat een raadslid ook niet mag deelnemen aan de beraadslagingen in de vergadering van de raadscommissie. De nuances die de jurisprudentie in de loop der jaren heeft aangebracht op de beperking van het fundamentele, democratische recht van een volksvertegenwoordiger om aan de besluitvorming deel te nemen komen in de nieuwe regeling dus niet meer terug. Of een raadslid zich daadwerkelijk moet onthouden van deelname aan beraadslaging en besluitvorming is aan het raadslid zelf. Dit zal afhangen van het antwoord op de vraag of een belang

van een raadslid beschouwd moet worden als een persoonlijk belang in de zin van artikel 28 Gemeentewet.

Bij staking van stemmen is het bepaalde in artikel 32 van de Gemeentewet van toepassing. Indien de vergadering voltallig is, wordt het voorstel geacht te zijn verworpen. Is de vergadering niet voltallig, dan wordt het nemen van het besluit tot een volgende vergadering uitgesteld. Als ook dan de stemmen staken, wordt het voorstel geacht te zijn verworpen.

In gemeenten kan een elektronisch stelsysteem gebruikt worden waarbij de openbaarheid gewaarborgd wordt doordat de naam van het raadslid gekoppeld wordt aan het voor of tegen. Dit is te lezen op een scherm, de afdruk ervan wordt meegenomen in de verslaglegging. Deze manier van stemmen is mogelijk op grond van de Gemeentewet.

In het vierde lid wordt ingegaan op de procedure van hoofdelijke stemming. Praktisch gezien verdient het aanbeveling de volgorde van stemmen te bepalen aan het begin van de vergadering; deze volgorde geldt dan voor de gehele vergadering.

In het vijfde lid is de term 'uitspreken' vervangen door de term 'verklaren', waarmee buiten twijfel staat dat dit artikellid ook van toepassing is op digitale stemmingen.

Artikel 23. Volgorde stemming over amendementen en moties

In dit artikel wordt de volgorde van stemmen bij amendementen en moties weergegeven. Bij een motie over een afzonderlijk onderwerp (een zogenaamde 'motie vreemd aan de orde van de dag') is het vierde lid niet van toepassing. De raad kan besluiten af te wijken van de stemvolgorde als neergelegd in dit artikel.

Artikel 24. Stemming over personen

Artikel 31, eerste lid, van de Gemeentewet geeft aan dat de stemming over personen geheim dient te zijn. Sinds 1 februari 2016 is artikel 31 ook van toepassing op de stemming over de benoeming van een wethouder (artikel 35, eerste lid, van de Gemeentewet). Datzelfde geldt voor de stemming over het ontslag van een wethouder in het geval een motie van wantrouwen niet tot onmiddellijk aftreden leidt (artikel 49 van de Gemeentewet). Ook dat gebeurt schriftelijk en is daarmee geheim. Het is mogelijk om met elektronische stelsystemen te werken maar het reglement van orde gaat vooralsnog uit van een stemming door middel van behoorlijk ingevulde stembriefjes. Een blanco stembriefje wordt niet aangemerkt als een behoorlijk ingevuld stembriefje (Kamerstukken II 1985/86, 19 403, nr. 3, blz. 86). In geval van een schriftelijke stemming wordt dan ook geen rekening gehouden met blanco stembriefjes (besluitquorum). Een blanco of verkeerd ingevuld stembriefje telt wel mee bij de bepaling van het stemquorum. De raad oordeelt of een stembriefje behoorlijk is ingevuld. Wat onder een (niet) behoorlijk ingevuld stembriefje moet worden verstaan, is in de wet niet geregeld.

Bij de benoeming van wethouders is er sprake van een vrije stemming. Dat is dus anders dan bij een voordracht, waarbij de keus beperkt is tot twee of meer kandidaten.

Bij een vrije stemming is artikel 28, vierde lid, van de wet niet van toepassing. Daarin is bepaald dat een raadslid zich van stemming onthoudt wanneer hij "behoort tot de personen tot wie de keuze door een voordracht of bij een herstemming is beperkt". Zoals vermeld is dat bij de benoeming van wethouders niet aan de orde. Een raadslid kan op het stembriefje de naam van elke kandidaat die zijn voorkeur heeft invullen: die van de voorgestelde perso(o)n(en), of die van een ander. Dat geldt dus ook voor raadsleden die zelf genomineerd zijn; zij kunnen op zichzelf stemmen als ze dat willen.

De wetgever heeft nooit de bedoeling gehad de politieke verhoudingen in de raad te beïnvloeden door middel van een verbod op het meestemmen van de kandidaat-wethouder. Los van de formeel-juridische context pleiten de volgende argumenten nog voor bovenstaande zienswijze:

- een democratisch gekozen vertegenwoordiger mag niet te snel het recht op stemming worden ontnomen. Stel: partij X beveelt meneer Janse en meneer Pieterse aan als wethouders. Als deze personen in de raad zitting hebben en niet mee mogen stemmen houdt dit in, dat de partij ineens twee stemmen in de raad minder heeft. Dat is onaanvaardbaar in het licht van de politieke verhoudingen;
- een aanbeveling is geen voordracht. Het spraakgebruik heeft het vaak over voordracht, maar een persoon nomineren als wethouder staat niet gelijk aan een voordracht.

Artikel 25. Herstemming over personen

Dit artikel regelt het proces van (her)stemmingen.

Artikel 26. Beslissing door het lot

In dit artikel wordt een nadere uitwerking gegeven van hetgeen in artikel 31 derde lid van de Gemeentewet is voorgeschreven.

Paragraaf 4. Verslaglegging; ingekomen stukken

Artikel 27. Besluitenlijst

Dit artikel regelt de verslagleggende taak van de griffier en de wijze waarop de besluitenlijst wordt vastgesteld. Het maken van een verslag is niet verplicht. In de Gemeentewet wordt alleen gesproken over de verplichting een besluitenlijst openbaar te maken (artikel 23, vijfde lid, van de Gemeentewet).

De griffier verleent de ambtelijke ondersteuning van de raad. Daarom is de griffier aangewezen om de besluitenlijst op te stellen en deze, tezamen met de voorzitter, te ondertekenen.

De besluitenlijst dient op zo kort mogelijke termijn te worden gepubliceerd. De besluitenlijst geeft een overzicht van (alle) door de raad genomen beslissingen (dus niet alleen besluiten in de zin van de Awb maar ook bijvoorbeeld een afspraak om een werkbezoek af te leggen). Het ligt voor de hand dat de besluitenlijst ook op de gemeentelijke website toegankelijk wordt gemaakt. Bij de vergaderstukken die bij de besluitenlijst worden gevoegd worden de eisen uit de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in acht genomen.

Andere vormen van verslaglegging zijn ook mogelijk. In Weert worden naast de besluitenlijst audio- en beeldopnames gemaakt, die onderdeel uitmaken van de besluitenlijst. Voor de privacyaspecten van deze audio- en videoregistraties wordt korthedshalve verwezen naar de toelichting bij artikel 33 RvO.

Artikel 28. Ingekomen stukken

Welk bestuursorgaan bevoegd is om aan de raad gerichte brieven af te doen, vloeit voort uit de toepasselijke wet- en regelgeving. De raad hoeft hierover geen besluit te nemen. Het volstaat als de raad kennis neemt van de ingekomen stukken en de wijze van afhandeling. Daarbij zijn er drie mogelijkheden: voor kennisgeving aannemen door de raad, afdoening door het college en afdoening door de raad aan de hand van een door het college voorbereid raadsvoorstel (conform artikel 160, lid 1, sub b van de Gemeentewet).

Inhoudelijke discussie over de stukken kan de voorzitter buiten de orde verklaren. Wanneer een ingekomen stuk leidt tot inhoudelijke discussie kan het stuk worden geagendeerd voor een vergadering van een raadscommissie.

De lijst van ingekomen stukken en de ingekomen stukken zelf worden aan de raadsleden beschikbaar gesteld met inachtnaam van de eisen ingevolge de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming. Vanwege deze wetgeving is ook lid 3 van dit artikel opgenomen.

Paragraaf 5. Besloten raadsvergaderingen

Artikel 29. Toepassing reglement op besloten vergaderingen

Dit artikel bepaalt dat de bepalingen van dit reglement van overeenkomstige toepassing zijn op een raadsvergadering achter gesloten deuren. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan de bepalingen omtrent het tijdig beschikbaar stellen van stukken, het recht van amendement, het recht van motie, het maken van het verslag.

De bepalingen van het reglement zijn echter niet van toepassing, voor zover het toepassen van die bepalingen strijdig is met het besloten karakter van de vergadering. Zo zullen er bijvoorbeeld geen beeld- en geluidsregistraties voor openbaar gebruik gemaakt kunnen worden. Ten aanzien van de stukken die betrekking hebben op een besloten vergadering en het behandelde zal de raad moeten besluiten of geheimhouding als bedoeld in artikel 23 van de Gemeentewet wordt opgeheven.

In artikel 23 van de Gemeentewet zijn procedurevoorschriften opgenomen voor 'het sluiten van de deuren', de wijze waarop een vergadering een besloten vergadering wordt.

Artikel 30. Besluitenlijst en beknopt verslag besloten vergadering

In dit artikel wordt uitwerking gegeven aan artikel 23, vijfde lid, van de Gemeentewet. In overeenstemming met de bepaling over de besluitenlijst van de raadsvergadering is de griffier ook verantwoordelijk voor de besluitenlijst en beknopt verslag van een besloten vergadering. Deze besluitenlijst en beknopt verslag liggen ter inzage bij de griffier. Van een besloten vergadering wordt in tegenstelling tot een openbare vergadering wel nog een beknopt verslag gemaakt, omdat van een besloten vergadering geen audio- en beeldopnames worden gemaakt.

Artikel 31. Opheffen geheimhouding

Op grond van artikel 87, van de wet, kan geheimhouding op informatie worden opgelegd door de raad, het college, de burgemeester en een commissie. De opgelegde geheimhouding met betrekking tot aan de raad verstrekte informatie vervalt, indien de raad de verplichting tot geheimhouding opheft (artikel

89, vierde lid, van de wet). Wel bestaat er een overlegverplichting, waarmee recht wordt gedaan aan het principe van hoor en wederhoor.

Als de raad een opgelegde geheimhouding opheft, wil dat niet zeggen dat de desbetreffende stukken dan “automatisch” openbaar zijn. De Wet open overheid (Woo) is nog steeds op deze stukken van toepassing. Wanneer om openbaarmaking wordt verzocht moet dat verzoek dus aan de uitzonderingsgronden in de Woo worden getoetst om tot een besluit te komen over het al dan niet openbaar maken van de betreffende documenten. Dan kan uiteraard blijken dat er inmiddels geen grond meer is om openbaarmaking te weigeren.

Paragraaf 6. Toehoorders en pers

Artikel 32. Toehoorders en pers

De hier aangegeven bepalingen worden wat betreft het handhaven van de orde aangevuld door artikel 26 van de Gemeentewet. De voorzitter heeft de bevoegdheid om toehoorders die de orde verstoren te doen vertrekken en bij volharding in hun gedrag de toegang te ontzeggen.

Artikel 33. Geluid- en beeldregistraties

Aangezien de vergaderingen van de raad in principe openbaar zijn, kunnen radio- en tv-stations geluid- en beeldregistraties maken, uitzenden en archiveren. Dit is uiteraard niet het geval als het een besloten vergadering betreft. Wel dient rekening gehouden te worden met de privacy van sprekers of publiek. Raadsleden daarentegen hebben een publieke functie. De eisen in de privacywetgeving, de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), zijn bij de inwerkingtreding van de AVG aangescherpt.

Radio- en tv-stations zijn zelf verantwoordelijk voor de naleving van deze wetgeving.

De gemeente zelf maakt ook audio- en videoregistraties van vergaderingen. De vergaderingen van de raadscommissies worden live met audio gestreamd en de raadsvergaderingen worden live met video gestreamd. De geluids- en beeldfragmenten worden vervolgens opgeslagen en gearhiveerd. De inwerkingtreding van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) roept de vraag op hoe zich dit verhoudt met de privacy van sprekers en publiek.

De VvG (Vereniging van Griffiers) stelt het volgende:

In de Gemeentewet zijn voorschriften opgenomen met betrekking tot de openbaarheid van raadsvergaderingen (art. 23 Gemeentewet). De gemeenteraad behoort immers als volksvertegenwoordigend orgaan in de openbaarheid te vergaderen. Het maken van camerabeelden teneinde een openbare raadsvergadering via internet live uit te zenden, is conform de privacywetgeving. Het live uitzenden kan als een ‘gerechtvaardigd doel’ in de zin van de AVG worden aangemerkt. Het doel is een toegankelijke, laagdrempelige en transparante lokale politiek. De manier waarop de gegevens worden verwerkt is niet onverenigbaar met dit gerechtvaardigd doel. Het is dan ook niet noodzakelijk om vooraf expliciet toestemming te vragen aan betrokkenen voor het live uitzenden van de beelden of de audiofragmenten. Betrokkenen dienen wel actief geïnformeerd te worden. Dit kan bijvoorbeeld door een duidelijk bord op te hangen bij aanvang van de raadsvergadering of door een mededeling bij de openbare kennisgeving van een vergadering.

In Weert worden voorafgaand aan de vergaderingen van de raadscommissies en van raadsvergaderingen bij de ingang van de vergaderruimten borden opgehangen met een mededeling als hierboven bedoeld door de VNG. Ook bovenaan de uitnodigingen voor deze vergaderingen op de website staat een vermelding van deze registraties.

Raadsleden hebben een publieke functie. Voor hen geldt zoals hierboven vermeld dat zij in openbaarheid vergaderen en deze vergaderingen op een toegankelijke, laagdrempelige en transparante manier ontsluiten voor hun inwoners.

Als iemand heeft aangegeven van een openbare vergadering geluid- of beeldregistraties te willen maken, kan de voorzitter hiervan mededeling doen aan de aanwezigen. Degenen die daartegen eventueel bezwaar hebben kunnen dan besluiten de zaal te verlaten. De voorzitter is niet verplicht mededeling te doen van het maken van geluid- of beeldregistraties door derden. De gemeente is ingevolge de AVG alleen verantwoordelijk voor opnamen die zij zelf maakt en publiceert. Een derde die opnamen maakt is zelf verantwoordelijk voor hetgeen hij/zij daarmee doet.

Hoofdstuk 3. Bevoegdheden, instrumenten raadsleden

Artikel 34. Amendementen en subamendementen

Het recht van amendement is neergelegd in artikel 147b van de Gemeentewet. Dit artikel verplicht de raad nadere regels te stellen. Deze nadere regels staan dit artikel. Op basis van artikel 147b van de Gemeentewet is de raad verplicht een amendement te behandelen.

Leden van de raad kunnen aan de raad wijzigingen op het voorstel van het college of op initiatiefvoorstellen indienen, de zogenaamde amendementen. Wanneer een amendement is ingediend, kan dit voor een ander raadslid aanleiding zijn, op dit amendement nog weer een wijziging voor te stellen, het subamendement. Een (sub)amendement kan ingediend worden op een voorgesteld besluit, dat aanhangig is. De beraadslaging over het (sub)amendement vindt plaats in ten hoogste twee termijnen. Indien (in uitzonderlijke situaties) een ingediend amendement verdere beraadslaging noodzakelijk maakt, kan de raad besluiten tot een derde termijn (artikel 17 RvO).

Het is praktisch dat een raadslid aanwezig is voor de behandeling van zijn (sub)amendement. Dit omdat doorgaans een (sub)amendement toegelicht wordt door de indiener. Daarom is bepaald dat er alleen wordt beraadslaagd over amendementen en subamendementen die ingediend zijn door raadsleden die de presentielijst getekend hebben. Dat betekent ook dat de naam van een raadslid dat de presentielijst niet heeft ondertekend niet op een ingediend amendement kan staan.

Het is wenselijk dat fracties hun amendementen al vóór de raadsvergadering kenbaar maken aan hun collega raadsleden en de collegeleden. Op die manier kan iedereen zich er van tevoren op voorbereiden en kan er een goede inhoudelijke discussie worden gevoerd. Interne afspraak is daarom dat amendementen daags vóór de raadsvergadering om uiterlijk 12.00 uur worden ingediend bij de griffier, die deze verspreidt via het BIS.

Artikel 35. Moties

In het eerste artikel van dit reglement is de definitie van het begrip motie gegeven. Een motie is een voorstel tot het doen van een uitspraak. Het kan gaan om het uitspreken van een wens (van inhoudelijke, politieke, procedurele aard), het uitspreken van instemming dan wel afkeuring over bepaalde ontwikkelingen of om het doen van een verzoek. Een motie betreft dus niet een concreet besluit dat op rechtsgevolg is gericht; een motie heeft geen juridische, maar een politieke betekenis. Daarom zijn burgemeester en wethouders formeel niet aan een motie gebonden of tot uitvoering ervan verplicht. Wel kan het naast zich neerleggen van een motie door het college leiden tot een vertrouwensbreuk tussen raad en college en hieruit kan het college dan zijn consequentie trekken.

Voor wat betreft de besluitvormingsprocedure omtrent een motie wordt opgemerkt dat over een motie een apart besluit wordt genomen. Voor de beraadslaging over een motie over een aanhangig onderwerp geldt dat deze niet plaatsvindt in afzonderlijke termijnen, maar gelijktijdig met de beraadslaging over het onderwerp waarop de motie betrekking heeft. Een besluit over een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt aan het einde van de vergadering plaats. Dergelijke moties benaderen de in artikel 36 RvO geregelde initiatiefvoorstellen. Dualisering veronderstelt versterking van de vertegenwoordigende en controlerende functie van de raadsleden. Hiervoor dienen ook individuele raadsleden en kleine fracties te beschikken over adequate instrumenten. Dat wil zeggen dat het voor een effectief gebruik van deze instrumenten wenselijk is dat ook het individuele raadslid zonder belemmeringen toegang tot het gebruik daarvan heeft. De mogelijkheid om zonder drempelsteun een motie in te dienen staat dan ook ten dienste van een effectieve uitoefening van de inkadering en controle door de raad.

Het is wenselijk dat fracties hun moties al vóór de raadsvergadering kenbaar maken aan hun collega raadsleden en de collegeleden. Op die manier kan iedereen zich er van tevoren op voorbereiden en kan er een goede inhoudelijke discussie worden gevoerd. Interne afspraak is daarom dat moties daags vóór de raadsvergadering om uiterlijk 12.00 uur worden ingediend bij de griffier, die deze verspreidt via het BIS. Het kenbaar maken van moties betekent echter nog niet dat deze zijn ingediend. Dat gebeurt schriftelijk en ondertekend tijdens de raadsvergadering. Dat betekent ook dat er alleen beraadslaagd wordt over moties die ingediend zijn door raadsleden die de presentielijst getekend hebben en dat de naam van een raadslid dat de presentielijst niet heeft ondertekend niet op een ingediende motie kan staan.

In de Gemeentewet wordt één specifieke motie uitgewerkt, nl. in artikel 49. Dit betreft de motie van wantrouwen waarbij de raad uitspreekt het vertrouwen in een wethouder te hebben verloren. Het is een wethouder niet toegestaan om na een aangenomen motie van wantrouwen aan te blijven. Indien hij zelf niet opstapt dient de raad actie te ondernemen.

Artikel 36. Initiatiefvoorstel

Het is de taak van het college aan de raad de nodige voorstellen te doen. Maar raadsleden kunnen ook zelf een voorstel voor een verordening of beslissing ter behandeling bij de raad indienen. Hiervoor is het recht van initiatief toegekend.

In artikel 147a, eerste lid, van de Gemeentewet is dit uitgewerkt. Hier is bepaald dat een lid van de raad een initiatiefvoorstel kan indienen; met deze formulering wordt tot uitdrukking gebracht dat dit recht aan elk individueel raadslid toekomt, drempelsteun is dus niet vereist (MvT, Kamerstukken II 2000/01, 27751, 3, p. 109).

Het tweede en derde lid van artikel 147a van de Gemeentewet bepalen dat de raad regelt op welke wijze een initiatiefvoorstel voor een verordening of beslissing wordt ingediend en behandeld.

Algemeen uitgangspunt is dat dualisering de versterking van de vertegenwoordigende en controlerende functie van de raadsleden inhoudt. Hiervoor dienen ook individuele raadsleden en kleine fracties te beschikken over adequate instrumenten. Voor een effectief gebruik van deze instrumenten is het wenselijk dat ook het individuele raadslid zonder belemmeringen toegang tot het gebruik daarvan heeft. Het ontbreken van de eis van drempelsteun bij het recht van initiatief staat ten dienste van een effectieve uitoefening van de inkadering en controle door de raad. Ook kleine fracties en individuele raadsleden worden zo in staat gesteld actief deel te nemen aan de controlerende, vertegenwoordigende en budgettaire functie.

Artikel 36 lid 3 geeft de taak aan de agendacommissie bij de agendering van een initiatiefvoorstel weer. Deze is in lijn met het bepaalde in artikel 3 (het vaststellen van de voorlopige agenda's voor (onder meer) de raadscommissies en de raad).

De Gemeentewet maakt onderscheid tussen initiatiefvoorstellen voor verordeningen en overige initiatiefvoorstellen. Ieder raadslid kan een initiatiefvoorstel voor een verordening indienen. Een dergelijk voorstel moet aanhangig worden gemaakt door het schriftelijk en ondertekend aan de voorzitter te zenden. De verdere wijze van behandeling moet de raad zelf regelen. De raad moet ook regelen op welke wijze en onder welke voorwaarden overige initiatiefvoorstellen (voorstellen die betrekking hebben op iets anders dan een verordening) in behandeling worden genomen. Ook dit initiatiefrecht komt toe aan individuele raadsleden, hetgeen inhoudt dat geen drempels mogen worden opgeworpen. Een initiatiefvoorstel kan alleen de uitoefening van een raadsbevoegdheid betreffen.

In het vierde lid van artikel 147a van de Gemeentewet is sinds 1 februari 2016 bepaald dat het college de gelegenheid moet krijgen om wensen en bedenkingen naar voren te brengen. Het college moet immers de besluiten van de raad uitvoeren (artikel 160, eerste lid, onder b, van de Gemeentewet). Deze zgn. voorhangregeling is uitgewerkt in het tweede lid van dit artikel. Het is in eerste instantie aan de indiener om te beslissen wat hij met die inbreng doet en uiteindelijk beslist de raad over het al dan niet gewijzigde voorstel (MvT, Kamerstukken II 2012/13, 33691, 3, p. 2-3).

Indien de wensen of bedenkingen van het college daar aanleiding toe geven kan de indiener van het voorstel eventuele wijzigingen doorvoeren. Hij is daartoe echter niet verplicht, omdat de wet alleen aangeeft dat het college de mogelijkheid moet hebben om een visie op het initiatiefvoorstel te hebben. Er is geen verplichting om de wensen of bedenkingen ook daadwerkelijk in het voorstel te verwerken.

Artikel 37. Burgerinitiatief

De gemeente Weert heeft een Verordening op het burgerinitiatief 2004. Omdat deze Verordening gevolgen heeft voor de werkwijze van de raad is artikel 37 opgenomen, waarin de bepalingen uit de Verordening op het burgerinitiatief 2004, die betrekking hebben op de procedure van behandeling in de raad, zijn gereguleerd. Ook hier is een taak voor de agendacommissie weggelegd. De enigszins anders dan in artikel 36 geformuleerde bepaling is ingegeven door de bepalingen in de Verordening op het burgerinitiatief 2004.

Artikel 38. Collegevoorstel

Dit artikel heeft betrekking op het agenderingsrecht van de raad. De raad is de enige die een voorstel voor een verordening of een ander voorstel dat het college heeft voorbereid kan agenderen. Als het college het voorstel heeft voorbereid, betekent dit niet dat het college het door hen voorbereide voorstel kan intrekken indien het college van oordeel is dat verdere behandeling van het voorstel niet wenselijk is (bijvoorbeeld omdat zij een voorstel willen wijzigen). De raad moet hier toestemming voor geven. Het college kan een voorstel aan de raad intrekken tot het moment van publicatie van de voorlopige agenda van de raadsvergadering waarop het zou worden geplaatst.

Indien de raad van oordeel is dat een voorstel voor een verordening of een ander voorstel niet voldoende is voorbereid, kan de raad het voorstel voor een verordening of een ander voorstel op grond van het tweede lid nogmaals voor advies aan het college zenden. De raad kan het college bijvoorbeeld verzoeken het voorstel voor een verordening of ander voorstel nader te onderbouwen. De raad bepaalt echter wanneer het voorstel voor een verordening of ander voorstel, dat door het college verder voorbereid is, opnieuw behandeld wordt. De raad kan dit in dezelfde raadsvergadering regelen, maar de raad kan dit ook aan de agendacommissie overlaten. Om te voorkomen dat voor kleinere inhoudelijke of tekstu-

ele wijzigingen in een collegevoorstel aan de raad bij de raadsvergaderingen amendementen moeten worden ingediend is bepaald dat deze door het college kunnen worden aangebracht (cursief weergegeven). Bij grote inhoudelijke wijzigingen zal een voorstel opnieuw in procedure moeten worden gebracht.

Artikel 39. Interpellatie

De raad beschikt over een aantal controle-instrumenten jegens college en burgemeester. Dit vloeit voort uit de verantwoordingsplicht van college en burgemeester jegens de raad. Het verantwoordingsproces valt uiteen in de inlichtingenfase en de debatfase. De debatfase volgt niet altijd, maar indien dit noodzakelijk wordt geacht. Politieke verantwoordelijkheid omvat meer dan het verstrekken van informatie. Het debat richt zich op de beleidsoverwegingen die tot een bepaalde beslissing hebben geleid. Verantwoordingsplicht is ruimer dan informatieplicht; het meerdere schuilt in het debatrecht van de raad en de daaraan verbonden verschijningsplicht van de betreffende bestuurder(s). Informatierecht heeft elk individueel raadslid, het zwaardere debatrecht is gekoppeld aan een standpunt van een raadsmeerderheid.

Het interpellatierecht ligt in het verlengde van het vragenrecht, maar is een veel zwaarder politiek instrument. Het gaat om een recht van een volksvertegenwoordiger om tijdens een raadsvergadering buiten de agenda om zaken aan de orde te stellen, die urgent zijn en onmiddellijk ingrijpen vereisen. Een interpellatiedebat is dus niet gericht op het verkrijgen van informatie, maar op het afleggen van verantwoording door een bestuurder. Een interpellatiedebat is een spoeddebat. Daarvoor is instemming van de raad nodig, omdat de vergaderorde van de raad wordt doorbroken.

Het recht van interpellatie is neergelegd in artikel 155 tweede lid van de Gemeentewet. Artikel 39 stelt nadere regels bij artikel 155 tweede lid van de Gemeentewet.

Artikel 40. Schriftelijke vragen en verzoeken om inlichtingen (artikel 40-vragen)

Het vragenrecht van artikel 155 lid 1 van de Gemeentewet geeft aan de leden van de raad het recht informatie te vragen over aangelegenheden die tot de bevoegdheid van het college of de burgemeester behoren. Op grond van deze bepaling kan een raadslid schriftelijke vragen stellen aan het college of de burgemeester, al naar gelang wie verantwoordelijk is.

Artikel 40 RvO-vragen hebben een zwaarder politiek gewicht dan 'gewone' mondelinge of schriftelijke vragen aan college of burgemeester. In Weert is afgesproken, dat artikel 40 RvO-vragen vanwege hun politieke lading worden beantwoord door het college en niet gemandateerd worden afgedaan. De mogelijkheid om mondelinge beantwoording van de vragen te verzoeken is enige jaren geleden afgeschaft.

In de hier aangegeven procedure worden de vragensteller en de overige raadsleden in de gelegenheid gesteld nadere inlichtingen over het antwoord te vragen aan degene die het antwoord heeft gegeven. Dit gebeurt in één termijn in de eerstvolgende raadsvergadering. Interruptions zijn daarbij niet toegestaan. Agendering in de eerstvolgende raadsvergadering is mogelijk indien het antwoord openbaar is op het moment dat de agenda wordt gepubliceerd. De antwoorden worden openbaar in de week waarin de besluitenlijst van het college van de week ervoor wordt vastgesteld. Indien de vragensteller van mening is dat de beantwoording van de vragen tot een besluit van de raad moet leiden, kan hij het recht van initiatief benutten om het onderwerp of het voorstel op de agenda van de raad te krijgen. Voor het nog zwaarder ter verantwoording roepen van het college of de burgemeester is er het recht van interpellatie.

In dit artikel wordt verder een procedurele uitwerking gegeven van de inlichtingenplicht die het college en de burgemeester hebben ten opzichte van de raad. Naast een ingewikkelde inrichting van de bestuursbevoegdheden bevat de Gemeentewet ook regels over de inlichtingenplicht van het college ten opzichte van de raad. Deze regels beogen de politieke verantwoordelijkheid van het college te activeren en de eindverantwoordelijkheid van de raad te bevestigen. Daar is in de eerste plaats de passieve inlichtingenplicht als bedoeld in artikel 169, derde lid, van de Gemeentewet. Dat is de klassieke informatieplicht die het college opdraagt de door de raad gevraagde inlichtingen te verstrekken, tenzij het openbare belang zich daartegen verzet. Dit recht om inlichtingen te vragen komt eveneens toe aan individuele raadsleden. Daarmee is een waarborg in het leven geroepen dat een raadsmeerderheid om (partij)politieke redenen belemmeringen opwerpt tegen het vragen van inlichtingen door een raadslid of raadsminoriteit. Wel kan de raad via het Reglement van orde op grond van doelmatigheidsoverwegingen een zekere ordening aanbrengen in de wijze waarop het inlichtingenrecht wordt uitgeoefend. De raad gaat immers over de agenda en de vergaderorde. De weigeringsgrond 'strijd met het openbaar belang' is, zo blijkt uit de bewoordingen van artikel 169 Gemeentewet, wettelijk objectief en algemeen omschreven. De wetgever beoogde daarmee dat een beroep daarop in de praktijk als een hoge uitzondering op de algemene regel zou moeten worden gebruikt. Het moet dan gaan om zwaarwegende belangen. In de praktijk bestaan verschillende wettelijke en politieke figuren om als raad en college met elkaar te communiceren buiten de openbaarheid. De openbaarheid van stukken en vergaderingen bijvoorbeeld kan al dan niet tijdelijk worden opgeheven.

Vervolgens kent de Gemeentewet een algemene actieve inlichtingenplicht. Artikel 169, tweede lid, verplicht het college uit eigen beweging de raad alle inlichtingen te verstrekken die de raad nodig heeft voor de uitoefening van zijn taak. Blijkbaar moet het college permanent nagaan welke informatie de raad behoeft voor een goede taakvervulling. Hier liggen grote politieke risico's als de raad het college in het ongewisse laat over de aard en omvang van de gewenste informatie. In het geval dat raad en college daarover geen afspraken maken is de kans groot dat het college de raad veiligheidshalve overstelpt met informatie. Van controleren komt dan weinig terecht. Dezelfde risico's doen zich voor met betrekking tot een tweede actieve, meer specifieke inlichtingenplicht. Artikel 169, vierde lid, verplicht het college de raad vooraf te informeren over de voorgenomen uitoefening van een gemeentewettelijke bestuursbevoegdheid als bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder e, f, g en h, indien de toepassing daarvan ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente of indien raad daarom verzoekt. Het college mag dan niet eerder een besluit nemen dan nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen naar voren te brengen. De term "ingrijpend" is in de Gemeentewet niet nader omschreven. De raad en het college dienen, op basis van de situatie in de eigen gemeente, tot een afbakening te komen. De wetgever heeft destijds het oog gehad op substantiële financiële gevolgen van privaatrechtelijke overeenkomsten. De raad en het college moeten hier derhalve zelf een modus in vinden. Een andere vraag is nog of ook deze inlichtingenplicht wordt beperkt door de weigeringsgrond van het openbaar belang als bedoeld in het derde lid van de artikelen 169 en 180 van de Gemeentewet. Deze vraag kan bevestigend worden beantwoord op basis van ongeschreven gemeenterecht. Het beantwoorden van vragen en verstrekken van inlichtingen kan overigens niet via de rechter worden afgedwongen.

Artikel 41. Mondelinge vragen in de raadsvergadering

Dit artikel voorziet in de mogelijkheid in de raadsvergadering vragen te stellen over politiek actuele en urgente zaken die niet geagendeerd zijn voor de raadsvergadering.